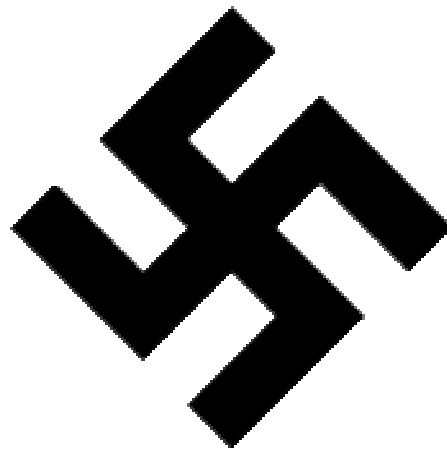




ŠTURMUOTOJAS

LIETUVIŲ NACIONALSOCIALISTŲ FRONTO

LEIDINYS

2010 METŲ BIRŽELIO MĖNUO

AŠTUNTASIS NUMERIS

SKIRTAS

PAŠLOVINTI MŪSŲ NACIJOS IR

EUROPIETIŠKOSIOS RASĖS DIDVYRIUS

Žydai pra mūsų nelaime!



ŠLOVĖ DIDVYRIAMS!

Kas yra tie žmonės, kurie, nors fiziškai mirę, gyvena amžinai, per savo mintis, savo darbus, savo dvasios ir proto bei širdies palikimą? Kokia jų reikšmė mums ir visai sveikai žmonijai, kokia yra tikro didvyriškumo, aukščiausiojo ir švenčiausiojo heroizmo esmė? Argi „gyvenimas“ yra tik žaidimas, tik beprasmis „gumos tempimas“, be gilesnės prasmės ir tikslo? Nacionalsocializmo pasaulėžiūra teigia, kad ne. Nacionalsocializmo pasaulėžiūra teigia, kad kiekvienas žmogus, kuris užtikrintai ir drąsiai žuvo už savo Naciją, už Dievą, už savo rasės, o pagaliau ir visos sveikos žmonijos idealus, yra nemirtingas, kad toks žmogus būtent yra tikrasis *didvyris*. Mūsų Nacija, Lietuvių Nacija, turi nei kiek ne mažesnius ir nei kiek ne prastesnius didvyrius, negu kitos pasaulio ir Europos nacijos. Didvyriai yra nepaprastai svarbi Nacijos dalis, tačiau kad tai suvokti, mums dera nepamiršti to, kas yra **NACIJA**. Nacija nėra tas pats, kas Tauta: Nacija yra sudaryta iš visų praeities, dabarties ir ateities kokios nors Tautos narių, taigi tai yra amžina ir dvasinė koncepcija. Mūsų Nacijos didvyriai, kaip ir mūsų rasės didvyriai, mums stovi kaip švyturiai, kaip kelrodžiai mūsų darbe ir kovoje už Tėvynės atgimimą, už ariškosios žmonijos apsisvalymą. Didvyris, paaukojęs savo individinį egoizmą už tai, kas aukščiau už jį patį, už auktesnįjį subjektą, toli gražu nemiršta taip, kaip tai suvoktų materialistai ir tikrų idealų neturintys „demokratai“. „Demokratai“ manys, kad žmogus, kuris žūna kad ir už švenčiausią dalyką, „negalės pasidžiaugti pergalės ar darbų vaisiais“, taip yra paneigiami idealizmo ir didvyriškumo pamatai. Nacionalsocializmas teigia, kad žmogus, kuris taip žuvo, yra miręs fiziškai, bet dvasiškai jis pasiekia aukščiausią būties tašką, jis pasiekia didingiausią žmogaus būseną – jis tampa nemirtingu, jis tampa herojumi. Jo darbai ir jo mintys įgija nenusakomai didelį svorį ir reikšmę tiems, kurie žemiškame pasaulyje tęs didvyrių darbus, didvyriai kitiems žmonėms rodo kelią ir pavyzdį. Jų fizinė mirtis tiems, kurie suvokia ir yra verti suvokti didvyrių misiją Žemėje, yra dvasinis atgimimas ir jėgos šaltinis.

Tiek „paprasti žmogeliai“, tiek ir istorijos išgamos bei niekšai nugarma į užmarštį, jie išnyksta. Tačiau didvyriai, per savo mirtį, mums palieka nenusakomos vertės dvasinį paveldą: tokį paveldą mums paliko tiek senovės Lietuvių didvyriai, gynę Lietuvą nuo slavų, kryžiuočių ir kitų tuometinių priešų, tiek vėlesnių laikų Nacijos didvyriai, tačiau mums savotišką paveldą palieka ir mūsų rasės didvyriai. Tas, kuris atmeta šių didvyrių palikimą, praranda didžiulį dvasios jėgos šaltinį. „Mano Kovoje“ Adolfas Hitleris teisingai rašė:

„Kai žmonių širdys dūžta ir žmonių dvasios yra neviltyje, tada iš praeities prieblandos, didieji priespaudos ir rūpeščio, gėdos ir vargo, dvasinės vergijos ir fizinių suvaržymų užkariautojai žiūri žemyn į juos ir ištisia savo amžinąsias rankas vilties netekusiems mirtingiesiems. Bėda tautai, kuri yra susigėdusi jas paimiti.“

Vargu, ar įmanoma geriau nusakyti šią tiesą, negu ją savo garsiojoje knygoje nusakė genialusis Adolfas Hitleris.

Tas, kuris žūsta už tiesą, nesvarbu, kas fiziškai nugalės, ar teisingumas, ar neteisingumas, ar gėris, ar blogis, neišvengiamai tam tikra, dvasine prasme, nugalė. Tai puikiai iliustravo užrašas ant 1923 metų lapkričio 9 – osios aukų Miunchene paminklo: „UND IHR HABT DOCH GESIEGT!“ – „IR VIS DĖLTO JŪS NUGALĖJOTE!“.



Mums, Lietuviams, pagarbą turi kelti vardai kaip Vincas Kudirka, Simonas Daukantas, Maironis, Vytautas Alantas, Algirdas Klimaitis, Augustinas Voldemaras ir kiti. Kiekviena Nacija turi savo didvyrius. Už mūsų Nacijos laisvę kovojo kariai rytų fronte, o tarpukaryje, partizanai miškuose. Tačiau mums dera gerbti ir visus didvyrius, kurie žuvo už teisingą reikalą, iš jų mokytis, kad ir jie nebūtų Lietuviai. Ypač dera atminti tuos, kurie paaukojo savo gyvybes kovoje už radikaliojo nacionalizmo idėjas, vyrus kaip Vidkuną Kvislingą, Korneliu Kodrianu, Džordžą Linkolną Rokvelį, Šalasi Ferenčą, Rudolfą Hesa, Josė Antonijo Primo de Riverą, Josefą Gėbelsą ir daugelį kitų.

Kol bus žmonių, kurie garbingai tęs jų darbus žemėje, tol jie gyvens per mus ir mūsų veiksmus. Ateis diena ir jų, tikrųjų Europos didvyrių ir politinių kankinių dvasios pakils iš šmeižto ir neapykantos, kai dabartiniai niekšai, esantys ant žydiško aukso pakylų, bus išmesti į pelnytą istorijos šiukšlių krūvą. Tada mūsų, Lietuvių Nacija, kartu su visa ariška Europa atgims, kad tai įvyktų, mes turime atminti ir tęsti didvyrių darbus!

TEGYVUOJA DIDVYRIŲ ATMINIMAS!

ŠTURMUOTOJO SKAITYTOJAI!

Sis, aštuntasis „Šturmuotojo“ numeris yra skirtas pagerbti didvyrius, bet ne tik Lietuvių Nacijos didvyrius, so visus, kurie žuvo už mūsų Idėją. Taip pat čia galėsite skaityti įvairią ideologinę medžiagą, skirtą skaitytojų idėjiniam švietimui (kaip ir kiekviename numeryje). Taip pat primename, kad šiame numeryje išeina ir antrasis Siono Išminčių Protokolas. Siono Išminčių Protokolai yra dokumentas, puikiai iliustruojantis pasaulinės žydijos tikslus ir kėslus, kurie yra įgyvendinami ir dabar. Mums reikalinga juos pažinti, kad žinoti savo priešą ir pakelti Tautą į kovą prieš jį.

Gegužės 1 – ają dieną pro Vilnių žengė ne tik populistinių, sistemos sukurtų profsajungų atstovai (demagogijos aukos), bet ir Lietuvių Tautos išdavikai, juodai raudonos išgamos, vadinamieji „antifa“, „anarchistai“. Šitie degeneratai, kartu su kitokiais iškrypėliais aršiai palaiko žydoofiliją, homoseksualizmo ir kitokią antlietivišką propagandą. Užtikriname, kad atėjus Tautos atgimimui jiems gaileščio nebus. Metas Tautai gegužės 1 – ają suvokti ne kaip internacionalinio marksizmo, ar anarchizmo, ar kitokio žydzizmo šventę, o būtent kaip Nacijos šventę, kaip Nacionalinę Darbo Dieną. Vienintelė politinė organizacija Lietuvoje, kuri tai suvokia ir aiškina Tautai, kaip mes pastebėjome, yra Vieningasis Lietuvių Nacionaldarbininkų Sąjūdis.

Gegužės 8 – ają įvyko išsigimėlių, lytinių iškrypėlių – pederastinių-pedofilinių ir žydiškų elementų maršas. Primename, kad prokuratūra „mėgino“ juos stabdyti, taip išblaškant žmonių jėgas, kurie eina prieš išgamų maršą. Tačiau Tauta pasipriešino išsigimėliams. Prieš pederastų „akciją“ susirinko daugiau kaip tūkstantis žmonių, aktyviai reiškėsi Lietuvių nacionalistai, taip pat vieninteliai du mums žinomi Seimo nariai, kurie verti pagarbos – Gražulis ir Uoka. Nacionaldarbininkų judėjimas, kartu su Šustausku vedė minią nuo „Forumo rūmų“ ligi „Lietuvos“ viešbučio. Virš Vilniaus skraidė pedofilinės vyriausybės interesus ginantis malūnsparnis. Išsigimėlius remiančiai valdžiai priversta paklusti policija areštavo 19 žmonių, protestavusių prieš iškrypėlius, taip pat ir abudu minėtus Seimo narius.

Tikimės, kad gegužės 8 – osios įvykiai padės Lietuvių Tautai pabusti ir kilti į kovą už savo išlikimą ir orumą. Ateis diena ir išgamos bei parazitai kaip Simonko, Žilinskas, Pavilionienė ir kitokia pederastinė žydauja nebetryps šventosios Lietuvių žemės. Jie bus nušluoti nuo jos paviršiaus ir juos nušluos pabudusi Lietuvių Nacija.

Šiame numeryje galėsite susipažinti su Adolfo Hitlerio „Mano Kovos“ II tomo XII skyriumi, taip pat bus pateikiami ir Lietuvių nacionalisto Vytauto Alanto raštai „Lietuviško nacionalizmo erdvės“ ir „Lietuvių Tautos genijus“. Taip pat šiame numeryje rasite ir kitokią ideologinę medžiagą bei 2 – ajį ir 3 – iąjį Siono Išminčių Protokolus.

MŪSŲ TAUTOS PRIEŠAI

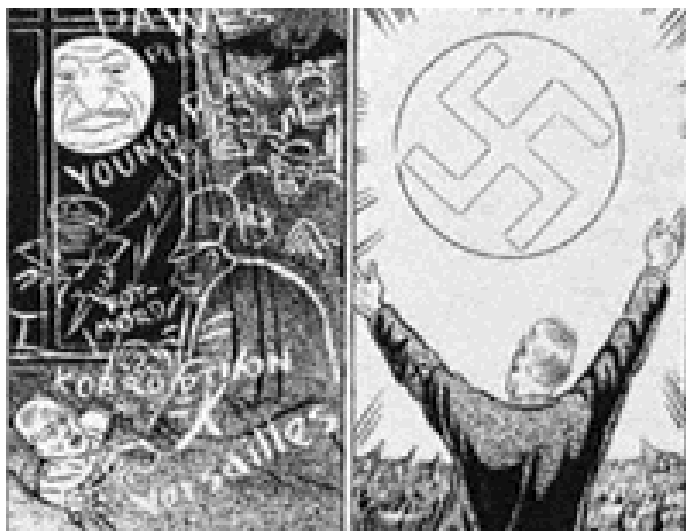
Jau dvidešimt metų Lietuva yra tariamai „nepriklausoma“. Esu tikras, kad sąmoningieji „Šturmuotojo“ skaitytojai puikiai supranta, kad tai yra tik absoliutus laisvės farsas, laisvės iliuzija, maskuojama pasileidimu ir liberalizmu, kuris akivaizdžiai naikina mūsų – Lietuvių – Naciją. Kalti ir mes patys, kad leidome priešams paimti viešpatavimą mūsų Tėvyneje ir Europoje, kad degradavome ir leidome parazitams įsiviešpatauti ir džiūgauti po Dovydo žvaigždės ir dolerio simboliais. Tačiau mes turime suprasti, kad mūsų Tautos ir mūsų rasės atgimimas ateis, kad mes nugalėsime, kad mūsų *Tėvynė pakils į naują ir šlovingą kovą*.

Apskritai tariant, egzistuoja vidaus ir išorės priešai. Vidaus priešais galime vadinti Lietuvių Tautos išdavikus: visas sitemos politines partijas, politikierius ir korumpuotą valdžią, komunistuojančius ir anarchistinius bei kitokius išsigimėliškus elementus, vietines masonų ložes ir t. t. Tačiau reikia suprasti, kad viduje yra taip pat įsisvėrę išoriniai priešai, kurie mobilizavo Lietuvių Nacijos išgamas, išdavikus veikti prieš mūsų Naciją. Žydija, internacionalinis kapitalas infiltruoja Valstybę ir visuomenę ir suformuoja sąlygas „demokratijai“, kuri vykdo mūsų Tautai pražūtingą politiką.

Atgimusi Lietuvių Tauta privalės pasirūpinti visišku savo vidinių priešų išnaikinimu, nubaudimu, tai neišvengiamai bus reikalinga, norint užtikrinti tvarką ir teisingumą šalyje. Tautos išdavikai, nuo socdemų iki „konservų“ ir kitų, bus pašalinti iš Tautos politinio gyvenimo, nusikaltusieji bus nubausti. Vietiniai žydijos, masonijos ir kitų degeneratyvių jėgų pakalikai, atgimus mūsų Tautai, turės būti pašalinami be jokio gaileščio ir su fanatišku Tėvynės gynėjų pasišventimu. ***Didingam Nacijos tikslui pasiekti yra pateisinamos visos preimonės.***

Švenčiausiąją Lietuvių Tautos atgimimo valandą išdavikai ir visi Tautos priešai esantys Lietuvos žemėje, bus nušluoti nuo jos paviršiaus vieną kartą ir visiems laikams, kad parazitai nebegalėtų trypti mūsų šventos žemės ir joje viešpatauti (kaip yra dabar). Pacifizmas bus atmestas, o „žmoniškumas“ šių parazitų atžvilgiu bus principingai atmestas, juos pastačius prieš Lietuvių Tautos teismą. Šis Tautos teismas teis be išimčių, be išlygų ir be gaileščio. Kad Tėvynės atgimimą ir apsivalymą nuo parazitų ir žydijos šabasgojų paverstumėme realybe, mes **PRIVALOME** dirbti ir **KOVOTI**. Tad pirmyn į kovą ir pergalę ***UŽ LIETUVIŲ TAUTOS ATEITĮ, UŽ TĖVYNĖS IŠVALYMĄ NUO NACIJĄ IŠDAVUSIŲ ELEMENTŲ! HEIL HITLER!!!***





GOJUS AR ARIJAS?!

„Išrinktąją“ save laikanti žydų tauta mus, visus nežydus, vadina „goym“. Vyriškos lyties nežydas – „goi“, nežydė – „goja“. Pagal Talmudo mokymą „gojai“ egzistuoja tam, kad tarnautų Jahvės tautai – žydams. Tačiau būti „tikru“ „gojumi“ yra dar daugiau, negu tik nebūti žydu. „Tikrojo“ gojaus būtis ir veikla, tokio gojaus archetipas, nešioja dvasinio skurdo, apatijos, vergijos antspaudą. Gojus „iš didžiosios raidės“ yra „šabasgojus“ – „Šabo gojus“ (šabas goi – žydams patarnaujantis gojus). Dauguma šiandienos žmonių yra gojai, jie atplėšti nuo savo Tėvynės, nuo Nacijos, rasės. Jie paskendę žemame vartotojiškosios „visuomenės“ (jei tai verta „visuomenės“ vardo) beprotybėje. Žydai ir jų pakalikai džiaugiasi tokiu „goymu“, gojų minia, kurios „elitą“ – Tautos pseudo-elitą ir korumpuotą „elito“ elementą sudaro „šabasgojai“. Mes matome kaip mūsų draugai ir pažįstami yra „gojinami“, kaip dauguma tampa šios žydiškos sistemos, o netiesiogiai, ir pačios žydijos – vergais ir šios žydiškos sistemos sraigteliais. Šitokiems žmonėms į savo Tėvynę iš tiesų yra nuspėjaut, jie gyvena paviršutiniškame pramogų ir uždaro gyvenimo instinktų pasaulyje, jiems nerūpi jų Nacijos ateitis. „Gojų“ pilna ir nacionalistų tarpe: didelė dalis jų savo širdyse nėra tikrieji Tėvynės gynėjai – mūsų Reikalas didelei jų daliai yra tik kaip pomėgis, arba žaidimas. Vien suprasti kas darosi, kas laukia mūsų Tėvynės, jeigu nesiimsime radikalių veiksmų (suprasti, kad „žydai valdo pasaulį“, „Hitleris teisus“ ir panašiai) daugumai demokratizuoto pasaulio žmonių yra niekis, nes jie neturi tikros nacionalinės ar rasinės sąmonės. Didelė jų dalis net suvokę šiuos dalykus priimtu viską tik „tarp kitko“. Per „gojinimą“ Tautoje yra išnaikinamas tikrasis, šventasis žmogaus idealizmas. Jam nesant žmonės nesiryš net gana paprastiems veiksams mūsų politinėje kovoje.

Konkretizuojant mano kalbas apie „gojus“, galima sakyti, kad „gojus“ turi dvi prasmes: nebūti žydu (1); būti jų, arba jų sukurtų struktūrų dvasiniais ar kitokiais vergais (2). Pirmąją prasme gojai esame mes visi, visi normalūs šios Žemės žmonės. Tačiau šių dienų realybė yra tokia, kad dauguma mūsų rasės (apie kitas čia nekalbėsime ir tai mums neturėtų per daug rūpėti) žmonių, būdami ne žydai, tampa „gojais“ ir antrąją, blogąją to prasme. Tai reiškia moralinę degradaciją, materializmo ir apatiškumo savo Tautos ir rasės atžvilgiu įsiviešpatavimą, o toks žmogus nėra ir radikaliai pasikeitęs niekada nebus *tikras* nacionalistas, ar nacionalsocialistas. Tikras nacionalsocialistas yra „gojus“ pirmąją, o ne antrąją to prasme. Jis yra nepalyginamai kitokios dvasios, negu „gojus“. Čia ir prieiname prie kryžkelės kiekvieno Lietuvio, suvokiančio kas vyksta jo šalyje ir pasaulyje, gyvenime, **VIDINIAME DVASINIAME** pasaulyje. Biologiškai būti ariju nebūtinai reiškia dvasiškai tokiu būti. Tai yra klausimas: ar aš esu „gojus“, ar **ARIJAS**?

„Gojaus“ mentalitetas yra sumaterialėjusio, „mamonizuoto“ žmogaus mentalitetas ir mastymas. Kad Lietuvių Tautos nariai dvasine prasme iš gojų vėl taptų arijais, yra reikalinga absoliuti dvasinė revoliucija – masių vertybinio pasaulio perversmas ir atsisukimas nuo individualistinio kosmopolitinio *materializmo* link nacionalistinio rasinio *idealizmo*. Naujosios Lietuvos Naujas Žmogus – „moderniajam“ pasauliui priešiško žmogaus tipas, gyvenantis ne uždarame vegetatyviniame gyvenimo instinkte, kurį meistriškai išnaudoja „demokratijos“ sistema, o gyvenantis ir dirbantis už save aukštesniam subjektui. Iš to, galima sakyti, plaukia vertybinių subjektų hierarchija: individas dirba savo Tautai. **TAUTA – NACIJA – RASĖ – DIEVAS**. Taip žmogus, visiškai nebūdamas kosmopolitu, neša gėrį ir visai sveikai žmonijai ir garbingai atlieka savo aukščiausiąją galimą funkciją, kaip Gamtos dalis. Fašizmo ideologijos teoretikas ir praktikas Benitas Musolinis savo veikale „Fašizmo doktrina“ puikiai apsašo šio žmogaus esmę, galima sakyti, apsašo tai, kas yra „*dvasios arijas*“: „Fašizmo žmogus yra individumas, kuris yra tauta ir tėvynė, yra moralus įstatymas, bejungias krūvon individus ir kartas į vieną tradiciją ir vieną misiją ir panaikinas trumpame malonumo rate uždaraus gyvenimo instinktą, kad instauruotų jį aukštesniojo, laisvo nuo laiko ir vietos ribų, gyvenimo pareigoje, - gyvenime, kuriame individumas per savęs išsižadėjimą, per asmeniškų interesų paaukojimą, per pačią mirtį realizuoja tą grynai dvasišką egzistenciją, kurioje yra jo, kaip žmogaus, vertė.“ („Fašizmo doktrina“, I Pagrindinės idėjos, 2 Dvasinė koncepcija). Šia prasme kiekvienas žmogus, kuris yra sveikosios žmonijos, savo rasės, savo Nacijos atstovas, kuris tai suvokia ir eina kilniu ir sąmoningu gyvenimo keliu, orientuojasi į šį „fašizmo žmogų“. Kiekvienas tikras „dvasios arijas“, kiekvienas tikras nacionalsocialistas šia prasme siekia šito „fašizmo žmogaus“ idealo. Prieš šitokį žmogų tiek žydijs, tiek dvasios gojai, yra menkos būtybės. *Šitoks žmogus yra kuklus prieš Dievo ir Gamtos dėsnius, tačiau prieš tuos, kurie „žmogų savaime“ laiko esančiu „virš gamtos“, jis yra dvasios herojus, dvasios milžinas priešais dvasios blusą.*

Mums beliaika atlikti vidinius svarstymus bei apmastymus... Rinkimės, ar išsigimęs „demokratas“, ar „fašizmo žmogus“; Lietuvis, ar „pasaulio pilietis“; žmogus, ar mankurtas; **GOJUS, AR ARIJAS?!** Lietuviai, būkime *arijais* ne tik savo kūnu, bet ir savo *veiksmais* bei savo dvasiniu pasauliu!

Šturmuotojas Juozas



PRIEŠ KAPITALIZMĄ IR MARKSIZMĄ

Nacionalsocializmas yra visiškai ir iš esmės priešiškas kapitalistiniam mastymui. Nacionalsocializmas atmetą individualistinio egoizmo, materialistinio turtų kaupimo ir žemiausių žmogaus tendencijų iškėlimo mintis, kurios yra randamos būtent kapitalizme. Kapitalizmas kursto Tautos susiskaldymą, ekonominę bei kitokią parazitavimą ir Tautą atiduoda į internacionalinio finansų kapitalo rankas. Kapitalizmas akivaizdžiai formuoja degeneratyvų ir individualistiškai egocentrišką žmogaus tipą. Šito įrodymų aplinkui mus yra pilna šioje „pažangioje“, tiksliau, išsigimusioje ir dvasiškai nuskurdusioje visuomenėje. Kapitalizmas, kartu su komunizmu, yra pasaulinės žydijos įrankiai, kurie skirtingomis priemonėmis ir keliais siekia žydijos tikslų.

Komunizmas, marksizmas, yra tos pačios judokratijos inspiruotos tendencijos, kurios sukuria „alternatyvą“ kapitalizmui, vis dėlto kitaip degeneruojant Tautą ir jos būvį. Komunizmo, anarchizmo ir kitokių šiukšlių veiklą žydomasonų jėgos „apkarpo“ ir jiems perdaug aktyviai veikti ir reikštis, kai tai gali joms tikslams būti nenaudinga, arba net žalinga, neleidžia. Juk akivaizdu, kad komunistų, ar tuoliau, išsigimėlių anarchistų veikla akivaizdžiai radikalizuoja visuomenę ir, kad į jų veiksmus gali kilti natūralus tautų atoveiksminis veiksmas, kuris tikriausiai bus nukreiptas ir prieš pačią žydiją ir jos sistemą. Žydai ir jų pakalikai šias tendencijas pasilieka radikaliai situacijai, kai jos „demokratiniam“ režimui bus kilusi grėsmė ir kai savo poziciją jiems teks ginti „kairuoliškomis“ priemonėmis.

Nacionalsocializmas, revoliucinis nacionalizmas suvokia ir atmeta visas ekonominio determinizmo doktrinas, atmeta visas kapitalistines bei marksistines tendencijas. „Demokratija“ neapkenčia tokio nusistatymo, nes jis iš esmės eina prieš visas šias sistemas. „Leftu“ žydiškosios jėgos puikiai pasinaudodavo versdamos reakcingus monarchinius režimus, šlykšties ir kosmopolitiniams tikslams nukreipiant iš esmės pagrįstą masių nepasitenkinimą.

Yra aišku, kad šios politinės „alternatyvos“, kairė ir „tradicinės politinės jėgos“ tarnauja žydomasonijai. Šios jėgos užsiima Lietuvių Tautos genocidu. Vienintelis kelias, galintis išgelbėti mūsų Naciją ir ją pakelti į šlovingą kovą, yra radikaliojo nacionalizmo kelias. Kapitalizmas ir komunizmas – tai dvi tos pačios žydiškos monetos pusės. Mes nesiekiamo apversti monetą į kitą pusę. Mes siekiame pačią monetą išmesti į istorijos šiukšlyną ir jo vietoje kurti darnią Tautinę bendruomenę. Tik sukūrus sąmoningą Lietuvių Tautą – Tautinę bendruomenę – bus įmanoma užtikrinti Nacijos išlikimą.

LIETUVA, PABUSK!



KORNELIU ZELIA KODRIANU

DVI IŠTRAUKOS IŠ „MANO LEGIONIERIAMS“

PASIBAIGUS MANO STUDIJOMS UNIVERSITETE

Namuose man pro akis prabėgo universitete praleisti treji metai ir aš klausiau savęs: kaip mes galėjome nugalėti tiek daug kliūčių; kaip mes galėjome nugalėtų tūkstančių žmonių valią ir mentalitetą; kaip mes galėjome nugalėti universiteto tarybas; ir kaip mes galėjome suminkštinti priešų spaudos įsidrąšinimą? Ar mes turėjome pinigų samdyti samdinius, leisti laikraščius, eiti į užmieščius, kad pareimti šį tikrą karą? Mes nieko neturėjome.

Kai aš įmečiau save į pirmąjį mūšį, aš tai padariau ne dėl kieno nors raginimo, ar dėl kažkokios diskusijos, ar kokio ankstesnio savo sprendimo, kurį būčiau norėjęs įgyvendinti ir netgi ne dėl didžiulio vidinio neramumo ir gilaus mastymo, kuriuo aš apsvarščiau šią problemą. Nieko panašaus. Aš negaliu apsaityti kaip aš įžengiau į šią kovą. Galbūt žmogus, kuris, eidamas gatve, su savo rūpeščiais ir mintimis ir pamatęs namą rįjančią ugnį, nusiima savo švarką, lėkdamas liepsnos įkalintiesiems į pagalbą. Aš, su 19-20 metų jaunuolio protu, iš visko ką mačiau suvokiau, kad mes prarandame savo šalį, kad mes nebeturėsime šalis, kad per nesąmoningą neturtingųjų, nuskurdintųjų ir išnaudojamųjų rumunų darbininkų bendrininkavimą, valdančioji ir naikinančioji žydiškoji orda mus apsups. Aš veikiau pagal savo širdies įsakymus, iš savigynos instinkto, kurį turi net menkiausias šliaužiantis sliakas, ne iš asmeninio apsisaugojimo instinkto, o iš instinkto apsaugoti tautą, kuriai aš priklausau. Todėl visą laiką aš turėjau jausmą, kad tauta yra su mumis, su visais gyvaisiais, su visais, kurie žuvo už savo šalį, su jos ateities kartomis; kad mūsų tauta kovoja ir kalba per mus, kad priešų skaičiai, nesvarbu kokie milžiniški, susidūrę su šiuo istoriniu subjektu, yra tik keletas niekingų žmogystų, kurias mes išvaikysime ir nugalėsime. Štai todėl visiems mūsų priešams nepavyko, pradedant nuo negalvojančių universitetų tarybų, kurios, tikėdamos kad su mumis kovojo kaip prieš saujelę beprotiško jaunimo, iš tiesų kovojo ir žalojo savo pačių tautą. Yra gamtos dėsni, kuris visus pastato į savo vietą; sukilėliai prieš gamtą, nuo Liuciferio iki šios dienos, visi šie maištininkai, dažnai labai protingi, nors visada neturintys išminties, krisdavo lyg nuo žaibo.

Šio natūralaus dėsno, šios išmintingos tvarkos rėmuose, bet kas gali kovoti, turi teisę kovoti už gerbūvį. Už jos, ar prieš ją virš šios tvarkos, niekas negali veikti nenubaustas ir nugalėtas. Žmogaus organizme raudonieji kraujo kūneliai turi išlikti savo vietoje ir savo tarnyboje. Maištas būtų tik tada, jeigu kūnelis sukrustų prieš organizmą, bet taip tegalėtų būti jam tapus savo paties šeimininku, jam norint tepatenkinti save, neturint jokio kito tikslo, ar idealo už savęs, jam tapus savo paties Dievu.

Individas savo tautos rėmuose ir tarnyboje. Tauta savo Dievo ir Dievo įstatymų rėmuose ir tarnyboje.

Kas tesupras šiuos dalykus nugalės, netgi jeigu bus vienas. Kas nesupras, bus nugalėtas. Su šiomis mintimis aš užbaigiau savo trečiuosius metus universitete. Iš organizacinio požiūrio taško mes sutikome su vado ir disciplinos idėja. Demokratija buvo atmesta ne iš spekuliacijos, ar įsitikinimo, pasiekto per teoriją.

Mes nuo pat pradžių gyvenome antidemokratiškai. Aš visada vesdavau. Per trejus metus tebuvo vienas kartas, kai aš buvau išrinktas Teisės Studentų Asociacijos Prezidentu. Visais kitais kartais ne kovotojai mane išrinkdavo būti jų vadų, o aš juos pasirinkdavau būtų sekėjais. Aš niekada neturėjau tarybų ir aš sprendimų niekada neatiduodavau balsavimui. Tačiau kada tik jausdavau poreikį, pasitardavau su visais, bet sprendimus priimdavau pats už juos atsakydamas. Štai todėl mūsų maža grupė buvo nesujudinamas vienetas. Neegzistavo skirtingų nuomonių, daugumų ar mažumų frakcijų, plovimosi tarpusavyje veiksmo ar teorijos klausimais. Tačiau visoms kitoms grupėms buvo būdinga to priešingybė. Štai todėl jos jautėsi nugalėtos.

Vienas didis tikėjimas, lyg liepsna pastoviai deganti mūsųširdyse, apšviečianti mūsų kelią, didelė ir neužmirštame meilė vienas kitam, didžiulė disciplina, vienas sprendimas per kovą ir protingas kovos plano apsvarstymys, tuos tris metus mūsų Tėvynės ir Dievo palaima mums užtikrino pergalę.

LEGIONIERIŠKOJO GYVENIMO PRADŽIA

Keturios linijos pažymėjo pirminį mūsų gyvenimą:

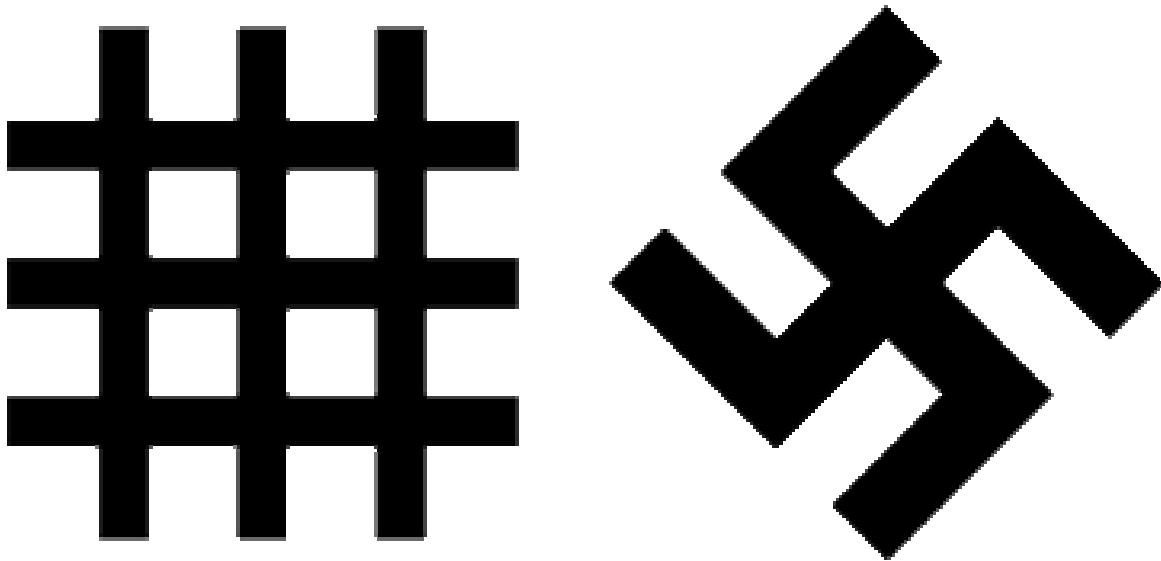
1. Tikėjimas Dievu. Visi mes tikėjome Dievu. Nei vienas mūsų niekada nebuvo ateistas. Kuo labiau mes buvome vieni ir apsupti, tuo labiau mūsų rūpeščiai buvo nukreipti į Dievą ir ryši su saviškių ir savo nacijos mirusiaisiais. Tai mums davė nenugalimą jėgą ir šviesią ramybę visų smūgių akivaizdoje.

2. Tikėjimas mūsų misija. Niekas nebūtų galėjęs pateikti net mažiausią mūsų pergalės galimybę. Mes buvome tokie negausūs savo skaičiumi, tokie jauni, tokie neturtingi, tokie visų nekenčiami, kad visi faktais paremti argumentai buvo prieš bet kokią sėkmės galimybę. Ir vis dėlto, dėka pasitikėjimo savo tikslu, neribotu tikėjimu savo misija ir savo šalies likimu, mesėjome pirmyn.

3. Mūsų tarpusavio meilė. Kai kurie iš mūsų jau kurį laiką pažinojome vienas kitą, taip artimai susidraudagavę, bet kiti buvo jaunuoliai, naujokai, arba kolegijų antrakursiai, kurių mes niekada nebuvo sutikę. Nuo pat pirmų dienų buvo sukurta tarp mūsų meilės atmosfera, lyg mes būtumėme iš tos pačios šeimos ir pažinojė vienas kitą nuo pat vaikystės. Vidinės pusiausvyros reikšmė buvo akivaizdi tam, kad pajėgtumėme pasipriešinti. Mūsų bendradraugiškumas turėjo būti tokio pat intensyvumo ir stiprumo kaip išorinės neapykantos banga. Mūsų gyvenimas šiame lizde nebuvo šaltas, oficialus gyvenimas, su atotrūkiu tarp karininko ir kareivio, su teatralizacijomis, retoriniais pareiškimais ir įsivaizduojamomis vadovybės aukštumomis. Mūsų lizdas buvo šiltas. Santykiai tarp mūsų buvo visiškai paprasti.

Nereikėjo įeiti kaip į šaltas kareivines, o kaip į savo namus pas savo šeimą. Ir buvo ateinama ne tik gauti įsakymų, bet ir surasti meilės spindulį, valandą dvasinės tylos, paraginantį žodį, atokvėpį, pagalbą nelaimėje arba reikmėje. Iš legionieriaus nebuvo reikalaujama tiek disciplinos, kareivių disciplinos prasme, kiek solidarumo, tikėjimo, atsidavimo ir aistros darbui

4. Daina. Tikriausiai todėl, kad mes tiesos keliu ėmėme žengti ne sudarinėdami programas, prieštaringas diskusijas, filosofines argumentacijas, paskaitas. Mūsų vienintelė galimybė išreikšti savo vidinius jausmus buvo dainavimas.





1941 METŲ LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTO ATSIŠAUKIMAS

Redakcijos pastaba

Sį birželį minime birželio sukilimo 69 – asias metines ir, šito proga, mes savo publikacijoje norime išleisti šį LAF atsišaukimą, kuris paskelbė apie rasiškai ir etniškai švarios Naujosios Lietuvos kūrimą. Šios idėjos yra ypač aktualios ir šiandien.

Broliai ir seserys lietuviai!!!

Atėjo lemiamą galutinio su žydais atsiskaitymo valanda. Lietuva turi būti išvaduota ne tik nuo azijatų bolševikų vergijos, bet ir nuo ilgamečio žydijos jungo.

Lietuvių aktyvistų frontas visos lietuvių tautos vardu kuo iškilmingiausiai pareiškia:

1. Senoji Vytauto didžiojo laikais suteikta Lietuvoje prieglaudos teisė žydams yra visiškai ir galutinai atšaukiama.

2. Kiekvienas be išimties Lietuvos žydas šiuo yra įsakmiai įspėjamas nieko nedelsiant apleisti Lietuvos žemę.

3. Visi tie žydai, kurie išskirtinai pasižymėjo Lietuvos valstybės išdavimo ir lietuvių tautiečių persekiojimo, kankinimo ar skriaudimo veiksmais, atskirai bus traukiami atsakomybėn ir užpelno tinkama bausmė. Jei paaiškėtų, kad lemiamą atsiskaitymo ir Lietuvos atgimimo valandą ypatingai nusikaltusieji žydai randa galimumų slaptomis kur pasprukti, visų dorųjų lietuvių bus pareiga imtis nuosavų priemonių tokiems žydams sulaikyti ir, svarbiam atvejui esant, bausmei įvykdyti. Naujoji Lietuvos valstybė bus atstatyta pačios lietuvių tautos narių jėgomis, darbu, širdimi ir išmintimi. Žydai iš jos pašalinami visiškai ir visiems laikams. Jei kuris nors iš jų išdrįstų tikėti naujojoje Lietuvoje vis dėlto susirasti šiokią tokią užuovėją, tegu jis jau šiandien sužino neatšaukiamą sprendimą žydams: **naujai atsistačiusioje Lietuvoje nė vienas žydas neturės nei pilietinių teisių, nei pragyvenimo galimumų. Tuo būdu bus atitaisytos praeities klaidos ir žydų niekšybės. Tuo būdu bus padėti stiprūs pagrindai mūsų arijų tautos laimingai ateičiai ir kūrybai. Tad visi ruoškimės į kovą ir pergalę – už lietuvių tautos laisvę, už lietuvių tautos apsivalymą, už nepriklausomą Lietuvos valstybę, už skaidrią ir laimingą ateitį.**

Lietuvių aktyvistų frontas



VINCEUZAS ZANGARAS

TAUTA IR MUSOLINIS

Redakcijos pastaba

Šis tekstas yra imtas iš „Tautos kelio“, periodinio leidinio, kurį leido Voldemaras su savo pasekėjais, jis yra skirtas plėsti mūsų skaitytojų žinias itališkojo fašizmo atžvilgiu. Tikimės, kad šis straipsnis skaitytojams bus įdomus.

TAUTA IR MUSOLINIS

Fašistinė revoliucija užbaigė vieną iš didžiausių istorijoje pozityvinių realizacijų: sutaikė masę su tauta, su valstybe; pakėlė tautos moralinę vertę.

Dvi didelės esybės yra naujoje italų istorijoje: Tauta ir Musolinis. Vienas vertas antro.

Tauta yra su Musoliniu ir Musolinis yra su tauta. Vidurinės figūros – tarpininkai – išnyko. Tauta žino, kad Musolinis yra jos tikras ir vienintelis viršininkas, kuris negali jos išduoti. Musolinis žino, kad tauta turi savyje neišsenkamus dorumo šaltinius, troškumą, siekimą nuostabią atsargą. Jis atėjo iš tautos, mokėjo ją paraginti į karą, pašaukti ją į revoliuciją, prašyti jos tvarkos ir pasišventimo...

Visi tie, kurie mano pigiai pasidaryti imperialistais, turi patirti iš Musolinio, kad tautos, norėdamos pasiekti aukštos galybės turi mokėti įgyti lėtą, patvarų darbą.

Musolinis parodė tautos galybės problemą, pastatydamas ją į nepriklausomybės santykius su jos geografinio išsiplėtimo problemomis, jos fizinio ir moralinio sveikumo, jos ekonominės galios.

Šis žmogus, kurį dieviška Apvaizda pašaukė į italų tautos viršūnę, perėjo baisius patyrimo kankinimus, per baisių kančių ugnį.

Jis suprato, kad tauta nėra mašina, kurią galima pajudinti tikta anglimis. Tauta turi valią ir širdį. Ir Musolinis kalbėjo į tautos širdį ir tauta atsakė.

Pašalinus liūdnus sugretinimus, moralinio nupuolimo bei dvasinio susnaudimo – Musolinis nori dabar įkūnyti aukštesnę civilizaciją, kuri būtų giminės pergimdytoja, kuri turi išrišti didį istorinį uždavinį.

Šioj misijoje, sukeliančioj nepalyginamą entuziazmą, viskas yra vieno apaštalo paslaptingas uolumas.

Vadovavęs plačiausiam ir giliausiam revoliuciniam Italijos judėjimui, išblaškiusiam atskirtas tautos jėgas, išėjusias iš šio kruvino bandymo, kuris būtų priešinęsis jų vienybei – Musolinis paėmė kilnią pareigą perdirbti ir sustiprinti nustumusią tautos sąžinę.

Reikėjo iš pradžių nustatyti moralinę fašizmo poziciją, sulyginant su ideologijomis, kurios prieš žygį į Romą viešpatavo valdžioje; reikėjo, paskui, pagalvoti apie padarymą naujo moralinio sutvarkymo, padaryti naują istorinį pertvarkymą.

Fašizmas per daug greitai įgijo galybę ir neturėjo tam tikro pasiruošimo. Musolinis turėjo sulig patyrimu kasdieninio darbo diktuoti galimas taisykles sutvėrimui naujai valstybei moralinių pagrindų: italų vienybę, sąjūdį, kuris gražino tautai jos prarastas teises, kuriai rengia galybę ir praktišką gerovę. Fašizmas pajudino apatijos rūdis ir pirmą kartą mūsų istorijoje uždegė tikrojo patriotizmo liepsnas. (Pareiškimas del l'Associated Press – 5. 8. 1926).

Musolinio veikimas yra taip pat nukreiptas, kad tauta galėtų pasiekti aukščiausio dvasinio laipsnio, sukurti civilizaciją, moralę, gyvenimo būdą – „Ir koks yra šitas gyvenimo būdas? Pirmiau viso ko – drąsa, rizikos meilė, gyvenimo ramumo atsižadėjimas, būvimas visada pasiruošusiems stoti į kolektyvinį gyvenimą, bjaurėjimasis visu tuo, kas nejuda; didžiavimasis kiekvieną valandą, kad esate italai, - darbe disciplina, pagarba vyriausybei. (Kalba fašistų kongrese Romoj 21. 7. 1925).

Štai svarbesnės idėjos, kurių jis vadovas yra politikoj.

Jo kalba yra aiški, gili, turinti sintetišką išreiškimo jėgą, staigi ir greita. Žodis neturi dirbtinio patvarumo, nėra skambesys – tai idėja.

Kiekviena kalba yra karšta jo sielos manifestacija: fašizmas yra įrašytas kaip tėvynės tikyba, kaip giminės dvasia, kaip galybės įrankis, kaip tautos garbė. Ir jaučiama jame (Musolinyje) išdidžios minties grožis, pagal kurią suprantama revoliucija, kaip bandymas giliai ir begalinai žmogiško apaštalavimo, - mintis, kuri šviečia iš vidaus ir kuri išreiškiama griežtai ir rūščiai.

Moralinis įstatymas turi valdyti susidariusią naują tautišką moralę, morališkas įstatymas nepamainomas ir griežtas, kuris negali toleruoti politinio išnaudojimo ir profesionalizmo.

Musolinio kritikos apie politines sistemas, fašistinės revoliucijos sunaikintas, yra istoriškiausios. „Istorija nėra kelias ar laiptai, kaip mano demokratai; tai yra įdomus vaizdas, baisus, kur šviesa keičiasi į tamsybes, mirtis į gyvenimą.

Naujos kartos nepasitiki demokratija, jos žmonėmis. Jos paviršutiniška išvaizda, jos dvasia. Nėra, žinoma, jokių praeities nuopelnų, kurie užgina puošti jau lavoniška didybe ateities kelius.“ (Mussolini: Dinturna, 457 psl.).

Musolinis ištikimas istorijos faktams, kurie moko, kad jeigu tautos nori gyventi, turi išplėsti galybės valią ir šiam tikslui įtempia visą savo darbą.

Lotynų civilizacija Musolinyje rado nuostabų „defensor libertatis“. Prieš paskelbimą žmogaus ir piliečio teisių, prieš paskelbimą klasės teisių – yra iškilimingai paskelbtos tautos teisės.

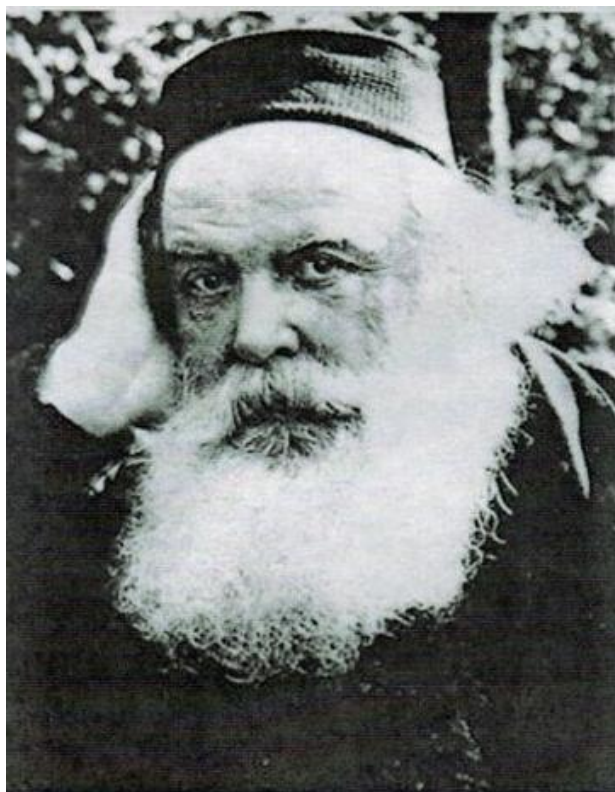
Didelė revoliucija užsibaigia be galo moraliai, giliai žmoniškai. Didelis vadas vadovauja italų tautai.



SIONO IŠMINČIŲ PROTOKOLAI

Redakcijos žodis

Siono Išminčių Protokolai yra sensacingas ir didžiulio atgarsio susilaukęs ir susilaukiantis dokumentas. Jis parašytas 1897 metų žydijos vadovų suvažiavime, kuris vyko Šveicarijoje. Šiuose protokoluose galima susipažinti su pasaulinės viešpatijos siekiančios žydijos planais ir samprotavimais. Juos panagrinėjus, pasidaro akivaizdu, kad Siono Protokolai yra parašyti tikrų tikriausio blogio genijaus. Sergėjui Aleksandrovičiui Nilusui pavišinus Protokolus (jis juos išleido rusų kalba), pasaulinė žydija ėmė rėkauti, kad tai neva „antisemitinė klastotė“. Net neminint faktų, kurie įrodo Siono Protokolų autentiškumą, mes galime teigti, kad Protokolų turinys iš esmės atitinka pasaulinio masto įvykius, už kurių yra žydija ir jai parankios jėgos. Nepaisant Protokolų autentiškumo fakto melagingo neigimo, nemažą visuomenės dalį galima šviesti žydų klausimu, naudojant šį dokumentą.



Sergėjus Aleksandrovičius Nilusas

Dabar nemažai „košer“ rėmuose telpančių asmenų ir grupių pasisako prieš „globalizmą“, bet jie visi nutyli tai, kad „globalizmas“ yra Siono Išminčių Protokolų tikslų vykdymas, kuriant pasaulinę žydijos imperiją. Galima sakyti, kad yra ašis: kapitalizmas-liberalizmas-marksizmas-komunizmas-globalizmas. Žydai ir jų pakalikai nori sumaišyti žmonijos rases, išnaikinti rasinį grynumą ir visas seniau sveikas Tautas nesugrįžtamai patraukti po savo jungu. Mūsų Tauta po juo ir yra, bet dar galima pasipriešinti. Adolfas Hitleris „Mano Kovoje“ yra rašęs, kad kokia nors Tauta, jei kiekvienas jos narys suvoks Siono Protokolus, tikrai atsiliuosuos nuo žydijos.

Žydija sukūrė plutokratiją-demokratiją, liberalizmą, kapitalizmą ir komunizmą. Konservatizmas ir „nuosaikioji dešinė“ laižo rabinišką pasturgalį. Visi šitie dalykai skirtingais keliais bei priemonėmis siekia visiškos **JUDOKRATIJOS – ŽYDŲ VIEŠPATIJOS** – įtvirtinimo. Kas gali ir **PRIVALO** tai sustabdyti?! Mes visi, visi susivieniję **PRIVALOME** išvaduoti Lietuvą ir paskui padėti kitoms tautoms žengti žingsnius į tikrą laisvę ir atgimimą. **ŽYDIJĄ IR JAI PARSIDAVUSIUS ELEMENTUS NUO ŽEMĖS PAVIRŠIAUS NUŠLUOS PASAULINĘ ANTISEMITINĘ REVOLIUCIJĄ, NUVERSIANTI ŠIŲ NUSIKALTĖLIŲ PASAULINĘ VALDŽIĄ!**

LIETUVIŲ TAUTOS SUPAŽINDINIMAS SU SIONO PROTOKOLAIS – TAI MAŽAS ŽINGSNIS LINK TOS REVOLIUCIJOS – TAI YRA VINIS Į ŠIOS SISTEMOS KARSTĄ, NORS TŲ VINIŲ PRIREIKS TŪKSTANČIŲ.

Protokolas Nr. 2

Ekonomiškieji karai – žydų įsigalėjimo pagrindas. Mums reikia, kad karai neduotų teritorinių patogumų. Toji sąlyga perkels karą į ekonomikos sritį, kurioje tautos mūsų įveikiamos pajaus mūsų viršaus jėgą, o tokia padėtis atiduos abi puses mūsų internacionalinėms agentūroms, turinčioms milijonus akių, kurioms niekas nekliūva. Tada mūsų tarptautinė teisė nušluos tautų teisę ir ims valdyti tautas taip, kaip civilinė valstybių teisė valdo ir normuoja savo valdinių santykius.

Nurodomoji administracija ir slaptieji patarėjai. Mūsų išrenkamieji iš publikos administratoriai, turėdami vergų palinkimą, nebus asmenimis, ruoštais valdyti ir todėl jie lengvai pataps mūsų kortojo „devynėmis“, mūsų mokslininkų ir genialių patarėjų, specialistų rankose, išauklėtų iš pat mažumės valdyti viso pasaulio reikalus. Kaip jau yra mums žinoma, tie mūsų specialistai ima reikiamąsias žinias valdyti iš žydų politinių planų, iš istorijos pamokymų, iš kiekvieno momento. Gojai nesivadovauja istorinių tyrinėjimų praktika, bet teoretiškai viską matuoja, be jokios kritinės pažiūros į rezultatus. Todėl mums nėra ko su jais skaitytis. Tegu jie sau lig laikui linksiminasi arba gyvena viltimi sulaukti dar geresnių pasilinksminimų arba teskėsta savo praeities atsiminimuose. Tegu jiems svarbiausiu daiktu yra tai, ką mes jiems įteigėme pripažinti neva už mokslą (t. y. teoriją). Tuo tikslu mes nuolat, per savo spaudą, keliame aklą pasitikėjimą jais. Gojų inteligentai girsis mokslo žiniomis ir, be logiško jų patikrinimo, priims visas iš mokslo išimtasias mūsų agentų gudriai sukombinuotas žinias, kad tuo būdu gojų protai pakryptų į mūsų pusę ir pamiltų žydus.

Griaujamųjų mokslų pasekmės. Jūs nemanykite, kad mūsų tvirtinimai tik pliki žodžiai. Žvilgtterėkite, ką mums gero yra davę apsvaiginę gojus. Darvinizmas, Marksizmas, Nyčšeizmas. Tos kryptis stačiai apskukę gojų galvas ir praskiedė jų protus.

Prisitaikymas prie politikos. Mums tenka skaitytis su šiandieniniais tautų būdais, mintimis, tendencijomis, kad nedarytumėm klaidų politikoje ir administraciniuose reikaluose. Mūsų sistemos pergale, kurios mechanizmo dalys yra įvairios, žiūrint į tautų temperamentus, negali nepasisiekti, jei praktiškas jos taikymas nesirems praeities daviniais sąryšy su dabartimi.

Spaudos vaidmuo. Šiandienų valstybių rankose yra milžiniška jėga, kuri nurodo minties ėimą tautoje – tai spauda. Spaudos vaidmuo – kelti aikštėn neva būtinus reikalavimus, perduoti žmonių balso skundas, reikšt ir kelt nepasitenkinimą ir nepasitikėjimą. Spaudoje išsikūnija žodžių žaidimo ryškumas. Bet valstybės nemokėjo pasinaudoti ta jėga, ir ji, toji spaudos jėga, atsidūrė mūsų rankose. Per ją mes surinkom į savo rankas auksą, neatsižvelgdami į tai, kad mums teikdavo jį imti iš kraują ir ašarų srovių. Bet mes atsipirkome, aukodami daug savo tautos gyvybių. Kiekviena mūsų tautos auka verta tūkstančio gojų galvų prieš judėję Dievą.

Protokolas Nr. 3

Konstitucijos svarstyklių nepastovumas, teroras rūmuose. Šiandienės konstitucijos svarstyklės greit apvirto, nes mes nustatėm jas netobulai tam, kad jos nuolat svyruotų ligi persitrins jų laikytojas. Gojai sprendė, kad jį, tą „laikytoją“, gana tvirtai esą nukaldinę ir vis laukė, kad štai štai galų gale svarstyklės nurims ir sulygsvarės. Bet laikytojas – valdantieji – žstoti savo atstovų, kurie kvailioja, džiaugdamiesi nieko nekontroliuojami ir neturėdami prieš nieką jokios atsakomybės. Tai daro valdžios rūmuose mūsų išgalėjęs teroras. negalėdami prieiti prie savo tautos, įeit į patį tautos vidurį, valdantieji jau negali susikalbėti su tautiečiais, įsitvirtinti prieš valdžios troškėjus. Mūsų perskirtos matomoji valdomųjų asmenų jėga ir akloji tautos jėga nustojo reikšmės, nes atskiromis, kaip žabalas be lazdos, ir viena ir kita pusės yra bejėgės.

Valdžia ir savimeilė. Sukiršint ir paskatint valdžios geidėjus – reikalui mes prieš vienas antrą pastatėme visas jėgas, įdiegę jiems liberalinių tendencijų peprigulmingumą. Mes čia visais galimais būdais naudojome: mes apginklavome visas partijas, mes pavertėme valdžią ambicijų taikikliu. Valstybę mes pavertėme arena, kurioje plinta nelaimės... Dar truputėlį ir suįrimai, bankrotavimas pasireišk visur.

Parlamentų gargaliai, pamflėtai, naudojimosi valdžia blogiems darbams. Kiauramaišiai gargaliai pavertė į oratorių varžytynes ir administracinius susirinkimus. Drąsūs žurnalistai, neceremoningi pamfletistai-šmeižikai kasdien puola administracijos personalą, galutinai versdami visas įstaigas sunykti. Ir viskas virs aukštyn kojomis žydų naudai, kai iš proto išėjusi minia pajus galią.

Ekonominė vergija, „tautos teisė“. Tautos prikalta prie sunkaus darbo. Jas prikalė neturtas dar labiau nei vergystė ar baudžiava. Iš baudžiavos ir vergystės žmonės šiaip ar taip galėjo atsipalaiduoti, galėjo su tomis nelaimėmis apsidirbti, bet iš vargo jie neištruks. Mes įterpėm į konstitucijas tokią teisę, kuri yra mūsų visos tos taip vadinamos „tautos teisės“ gali būti tik idėjoje; bet jų praktikoje niekados niekas neįgyvendins. Kas bėda proletarui, sulenktam į lanką nuo sunkaus darbo, kad plepia gauna teisę plepėti, žurnalistai teisę rašyti visokius niekus kartu su darbu, jei proletariatas neturi gero iš konstitucijos, gal tik tuos mažus trupinėlius, kuriuos mes jiems mėtome nuo savo stalo už tai, kad jie (proletarai) savo balsus atiduoda mūsų reikalams, už mūsų kandidatus, mūsų agentus?

Respublikos teisė vargšui neturčiui – karti pašaipa, ironija, nes kasdieninis vargas ir prakaitas neduoda jam tosteisės; antraip, atima jam garantiją nuolatiniam ir teisingam uždarbiui ir stato jį į priklausomybę nuo savininkų arba draugų streikų.

Kumštis ir aristokratija. Mūsų vadovaujama liaudis naikina aristokratiją, kuri yra tos liaudies tikroji užstojeja, gynėja ir maitintoja, nes aristokratija, siekdama sau naudos, dirba ir visos tautos gerovei. Panaikinus aristokratiją, liaudis tampa kumščio pavergta ir prispausta; ji tuokart noroms nenoroms turi nusugyvenusius padaužų jai uždėtą jungą vilkti.

Masonų-žydų armija. Štai tuokart mes turime pasirodyti neva tų darbininkų, tos liaudies gelbėtojais nuo varžymo ir priespaudos ir pasiūlyti jiems stot į mūsų eiles, į mūsų socialistų, anarchistų, komunistų kariuomenę, kuriems mes, žydai, visados padėjome ir padėsime. Visą tą darbą laimina ir derina, neva skelbdami visam pasauliui

solidarumą, mūsų pramanytoji socialinė masonėrija. Aristokratija, kuri naudojosi darbo žmonių prakaitu buvo suinteresuota, kad darbininkai būtų sotūs ir tvirti.

Gojų išsigimimas. Mes kaip tik antraip norėtumėm, t. y. trokštumėm, kad gojai išsigimtų. Mūsų valdžia – chroniškas darbininkų kiršinimas ir jų silpnumas, nes jie šiuo atveju atsiduoda mūsų valiai, o savo valdžioje jie nerai nei jėgų, nei energijos mums, žydams, pasipriešinti.

Badas ir kapitalo teisė. Badas sudaro kapitalo darbininkams varžyti, tikriau negu duodavo tokią pat teisę aristokratijai caro valdžia. Vargu ir iš jo kylančią neapykanta mes sukiršiname minias ir jos rankomis nušluojame tuos, kurie mums kliudo.

Minia ir „pasaulio valdytojo“ karūnavimas. Kai ateis laikas mūsų Pasaulio Valdytojui karūnuoti, tai tos pačios rankos (nekalto darbininkų) pašalins galinčią pakelį pasimaišyti kliūtį.

Pagrindinis būsimųjų masonų mokyklų programos dalykas. Gojai atrato galvoti be mūsų geriausių mokslo patarimų. Todėl jie nemato būtino reikalo sutvirtėti. Juk, kai ateis mūsų karaliavimo dienos, mes būsime nebeperkalbami ir reikalausime štai ko: kad pradėdamosiuose mokyklose būtų dėstoma vienintelis mokslo dalykas pirmoje eilėje – žmogaus gyvenimo, socialinės buities santvarka, nes ji reikalauja ir reikalauja darbo padalinimo ir, žinoma, žmonių suskirstymo į klases ir luomus. Būtinai turi visi žinoti, kad lygybės pasauly negali būti, kad negali vienodai atsakyti prieš įstatymą tas, kuris savo elgesiu kompromituoja visą visuomenę ir tas, kuris tesirūpina vien tik savo garbe.

Socialinės santvarkos mokslo paslaptis. Tikrasis socialinės santvarkos mokslas, kurio paslapčių gojai niekuomet nežinos, parodytų visiems, kad vieta ir darbas turi išlikti tam tikrame rate, kad nepasireikštų žmonių kančių šaltinių, jei nesusiderintų auklėjimas su darbu. Eidamos tą mokslą, tautos ims noriai klausyti žydų valdžios ir jų sudarytos valstybės formos. Šiandieną mūsų duota mokslui kryptis, mums į naudą eina. Tauta akiai tikinti spaudos žodžiu, dėl savo tamsumo, arba dėl to, kad mes tos tautos nariams galvas apsuksom, pyksta ir puola visus visuomenės sluoksnius, kuriuos tik jinais laiko aukštesnius už save, nes nesupranta kiekvieno visuomenės sluoksnio reikšmės.

Visuotinė ekonominė krizė. Tokia neapykanta dar labiau padidėjo kylant visuotinei ekonominei krizei, kuri sustabdo biržų darbą ir pramonės klestėjimą. Visais prieinamais mums keliais, auksui padedant, kuris visas mūsų rankose, padarius visuotinę ekonominę krizę, mes išmesim į gatves išstisus darbininkų minias vieną gražią dieną Europos kraštuose. Tos minios apsilaižydamos puls lieti kraują tų, kuriems jos per savo nežinojimą pavydi nuo jaunų dienų ir kieno turtus joms bus leista tada grobstyti.

„Mūsų“ nelies. Mūsų, žydų, jie nelies, nes jų puolimo momentas bus mums žinomas ir mes būsime savuosius jau puikiai nuo minios puolimo aapdraudę.

Masonėrijos despotizmas – proto viešpatavimas. Mes įtikinome, kad progresas atvesias visus į proto viešpatavimą. Mūsų despotizmas toks ir bus, nes jisai mokės įvairiais žiaurumais numalšinti visas suirutes, neramumus, išnaikinti liberalizmą iš visų valdžios ir draugijų įstaigų.

Masonėrijos vadų netekimas ir „didžioji“ prancūzų revoliucija. Kai tauta mato, kad jai laisvės vardan yra daroma įvairių nusileidimų ir palengvinimų, ji įsivaizduoja, kad jinais esanti valdytoja ir griebia valdžią. Bet žinoma, kaip ir kiekvienas tamsuolis, susitinka daug sunkumų; tada ima ieškoti vadų nesusiprasdama ir atiduodama nusižemindama savo įgaliojimus mums. Atsiminkite prancūzų revoliuciją, kuriai mes davėme „didžiosios revoliucijos“ vardą: jos veikimo paslaptys mums gerai žinomos, nes ji visa – mūsų rankų darbas. Nuo to laiko mes vedame tautas iš vieno nepasisekimo į kitą, kad jos nuo mūsų atsisakytų naudai to Didžiojo Siono kraujo Despoto, kurį mes ruošiamo pasauliui. Šiandien mes, kaip tarptautinė jėga, nenugalimi, nes puolant vieniems, mus palaiko

kitos valstybės. Neišsakomas gojų tautų akiplėšiškumas, šliaužiančių prieš jėgą, neapkentimas laisvos tvarkos nemėgimas, kantrumas prieš drąsų despotizmą – šit kas ruošia dirvą mūsų nepriklausomybei.

Nuo šių dienų prezidentų ir premjerų diktatorių jie kenčia; ir todėl už todėl už nedaug jie sutiktų nuimti galvas dvidešimčiai karalių.

Slaptųjų masonų agentų vaidmuo. Kuo išsiaiškinti tokį reiškinį, tokį žmonių masių nenuoseklumą ir pažiūrą į įvykius? Šis reiškinys apaiškinamas tuo, kad tie diktatoriai šnibžda žmonėms per savo agentus, esą valdžia savo blogais darbais kenkianti aukštiesiems tikslams – siekti tautų gerovės, jų tarptautinės brolybės, solidarumo ir lygybės. Žinoma, jiems nesako, kad toks tautų susijungimas turėsias atsitikti tik žydams valdant ir žydų valstybėje.

Ir štai žmonės teisia teisinguosius ir teisia kaltuosius, vis labiau įsitikindami, kad jie gali kalbėti viską, ką tik nori. Todėl žmonės griaua viską kas gera ir kelia suirutes kiekviename žingsnyje.

Laisvė. Žodį „laisvė“ žmonių draugijos stato prieš kiekvieną valdžią, net dievišką ir įgimtą. Štai kodėl mes isiviešpatavę turėsime tą žodį „laisvė“ išbraukt iš žmonijos žodyno, kaip gyvuliškos jėgos principą, jėgos verčiančios minias į plėšriuosius žvėris. Teisybė, žvėrys suminga sau kraujo prisigėrę, ir tuo metu juos lengvai galima geležiniais pančiais surakinti; užnert jiems ant kaklo grandines; bet jei jiems neduoda kraujo pripusti, jie nemiega ir pykstasi.



PASAULIO ANTISEMITAI – VIENYKITĖS!!!



VYTAUTAS ALANTAS

„LIETUVIŠKO NACIONALIZMO ERDVĖS“ IR

„LIETUVIŲ TAUTOS GENIJUS“

Redakcijos žodis

Mes leidžiame dar du (ir tai tikrai ne paskūtinieji, kuriuos leisime) Vytauto Alanto raštu, kurie, nors ir parašyti tarpukario laikais, mus supažindina su ir šiandien Lietuvių nacionalizmui aktualiais klausimais. Čia pateikiami „Lietuviško nacionalizmo erdvių“ ir „Lietuvių Tautos genijaus“ tekstai. Tikimės, kad ši medžiaga pravers Lietuvių nacionalsocialistų ir radikalių, revoliucinių nacionalistų idėjiniam švietimuisi.

LIETUVIŠKO NACIONALIZMO ERDVĖS

1. Lietuviškas dosnumas ir nacionalizmo baimė

Lietuvių tautai, palyginus neseniai grįžusiai į savarankišką valstybinį gyvenimą, tautinio susitelkimo bei nacionalinio jausmo išryškinimo klausimas yra ypatingai aktualus ir svarbus. Mes gerai suprantame, kad nuo mūsų tautinio atsparumo, pasakyčiau, nuo mūsų nacionalistinio jautrumo priklauso mūsų valstybės egzistencija. Tai, rodos, yra toks aišus dalykas, kad plačiau apie jį kalbėti būtų bergždžias senų dienraščių frazių kartojimas.

Bet dalykas ima painiotis toje vietoje, kai mes imame kalbėti apie tai, iki kokio laipsnio lietuviškas nacionalizmas turi eiti. Mus vis ima baimė, kad mes tautiškumo nesuprastume per daug kraštutiniškai, kad mums reikia išlaikyti kažin kokią pusiausvyrą tarp tautiškumo ir humaniškumo, kad tautiškumui turi būti daromi kažkin kokie rezervai, žodžiu, mes bijomės pasidaryti nacionalistai tikra to žodžio prasme. Teoriškai mes esame neblogi lietuviai, tačiau praktikoje nevisada pasielgiame taip, kaip reikalauja tautiškumas. Su apgailestavimu reikia pasakyti, kad šiai minčiai patvirtinti pavyzdžių mūsų gyvenime nestinga.

Lietuvių tauta, sako, esanti vieninga. Mes tuo vaišingumu, galbūt, ir su pagrindu didžiuojamės, bet jį dažnai ir perdedame. Vaišingumas yra geras dalykas tol, kol jis nekenkia mūsų pačių interesams, bet kai jis ima tiems interesams kenkti, tai jis darosi bloga tautine savybe. Šiandien mes savo vaišingumui darome reviziją, o jei dar nedarome, tai turime paskubomis daryti, nes galų gale savieji lietuvių tautos interesai turi būti pastatyti pirmoje

vietoje. Vaišingumas reiškia dosnumą, o kas nežino, kad Lietuva savo istorijos eigoje buvo be galo dosni? Mes davėme savo kaimynams karalių ir kunigaikščių dinastijas, bet davėme taip, kaip niekas istorijoje neduoda: kai lietuvių dinastijos išvažiuodavo iš Lietuvos, tai pasiimdavo su savimi ir teritorijų galbalus. O kai Jogaila išvažiavo, tai ir visą Lietuvos imperiją kone sužlugdė. **Mes buvome galingi ir turtingi, bet dėl savo nepaprasto dosnumo savo galią ir turtus išdalino kitiems.** Mes buvome net tiek dosnūs ir vaišingi, kad tik galėtume įtikti kitiems... Žodžiu, mūsų vaišingumas ir dosnumas istorijos eigoje buvo be priekaištų: stengėmės visiems padėti, tik ne patys sau.

Ir kokio likimo susilaukėme? Dėl to, kad kitiems norėjome būti geri, dėl to, kad tenkinome kitų apetitus, nusigynėme patys. Kas beliko iš mūsų turtų ir galybės? Griuvėsiai ir atsiminimai.

Bet tiek to: kas buvo, galima ir nebeminėti. Tačiau atsiranda gyvo reikalo kalbėti apie šių dienų mūsų dosnumą, kuris vis dar yra linkęs tęsti anų laikų „garbingas tradicijas“. Žinoma, šandien taip plačiai švaistytis, kaip anais laikais, mes nebeturime iš ko, tačiau, imant šių laikų dienų mastą, rodyti dosnią ranką kitiems vis dėlto dar labai mėgstame. Mat, norime būti geraširdžiai, o nematome, kad tie, kuriems tas geraširdiškumas rodomas, nusigrežę patylomis ar net viešai iš jo šaiposi, kaip ir šiandien dar tebesišaipo iš mūsų dosnumo tie, kurie juo pasinaudojo mūsų istorijos eigoje...

Per nepriklausomybės laikotarpį jaunąją kartą auklėjome humanistinių tendencijų linkme. Panašiai buvo nuteikta ir visa visuomenė. Tų tendencijų pagrindinis dėsnius buvo tas: būkime geri lietuviai, bet gerbkime ir kitų teises. Principas labai humaniškas ir labai gražus. Jis yra persunktas idealizmo ir krikščioniškos moralės. Bet aš noriu paklausti: ar mes tos politikos pasiektais vaisiais esame patenkinti? Ar mes nejaučiame, kad kažin ko trūksta, kad kažin kas nepadaryta? Ar čia neatsiliepia mūsų tradicinis dosnumas, kuris yra ne kas kitas, kaip nepakankamas atsižvelgimas į savo tautos interesus? Ar tai nėra savotiška nacionalizmo baimė? Šis reikalas yra reikalingas, jei ne nuodugnios revizijos, tai bent labai didelio papildymo. Savo santykius su kitomis tautomis labai dažnai mes supratome kaip dosnumą, kitaip sakant, kaip visišką paneigimą savo pačių interesų. Taip mes galvojome istorijos eigoje. Bet dar ir šandien mes nenorime atsikratyti nuo nepagydomų idealistų deklamacijų apie tarptautinį humaniškumą, kurį mes, deja, per dažnai priimame už gryną pinigą ir todėl humanistinių palikimų koncepcijas išspraudžiame į savo jaunosios kartos auklėjimo sistemą. Mes kažin kodėl ir kažin kam vis dar norime pirmiausia išauklėti gerus žmones, o tik paskum gerus lietuvius, nors mūsų valstybės bei tautos interesai reikalauja elgtis kaip tik priešingai, t. y. pirmiausia išauklėti bekompromisinį ir berezervinį nacionalistą lietuvių. Jei mes norime lietuvių tautą padaryti nepalaužiamą, - o juk tai yra mūsų svarbiausias tikslas, - turime nesvyrudami pasukti lietuviško ekskliuzyvizmo keliu, t. y. be jokių skrupulų nusigrežti nuo per plačių humanistinių bei internacionalistinių vieškelį ir vairą pasukti į grynai lietuvišką kelią.

Jokia tauta kitai tautai dykai ir geruoju nieko neduoda, nes kiekviena tauta iš savo esmės yra egoistė, t. y. stengiasi žiūrėti tik savo interesų. Ir jei lietuvių tauta lig šiol tokia nebuvo, tai padarė milžinišką, daug kur nepataisomą klaidą. Ir jei ji nori gyventi ir susikurti sau gražesnę ateitį, sveiką ir realų tautinį egoizmą, ji turi auklėti be jokios atodairos ir be jokių rezervų. Kažin kas tą egoizmą pavadino šventu: bet, iš tikrųjų, jis toks ir yra. **Tautinis egoizmas, pagrįstas tautiniu solidarumu, yra tautos išsilaikymo pagrindas.**

Turime nemažą inteligentų, - o gal ir daugumą, - mūsų minties vadovų, kurie su nudevėtu fasonu, kaip papūgos, vis tebekartoja seną mintį: Lietuva, kurdama savo kultūrą, turinti atsižvelgti į visos žmonijos gerovę... Girdi, jei ji tesirūpinsianti tik savo tautine kultūra, tai ji neturėsianti plataus masto, ji galvosianti „parapijiškai“... Tokios pažiūros parodo, kad mums vis dar atsiliepia istorinis dosnumas ir „kilniaširdiškumas“. Kaipgi Lietuva, kurdama savo tautinę kultūrą, tegalvos tik apie lietuvių: ji privalo galvoti ir apie samojiedą, indą, papuasą ir visus kitus! Neduok Dieve, jai pasidaryti „parapijiška“ tauta! Davėme savo kaimynams dinastijas ir teritorijas, duokime dabar pasauliui kultūrą! Linksmoka tų inteligentų fantazija. Jiems vis dar teberūpi internacionaliniai siekimai, jie vis dar negali apsiriboti lietuviškos žemės ribomis. Jie vis, mat, dar tebėra „bendrai žmogiški“ humanistai, nes, patiems dar kultūriškai sustiprėjus, jau raginama lietuvių tautą „pasidaruoti pasaulio labui“.

Aš jau aukščiau pastebėjau, kad kitos tautos Lietuvai nieko nedavė: mes joms nesame skolingi, greičiau jos mums. **Ką mes turime, mes pasidarėme savo rankomis ir smegenimis ir ką mes turėsime, pasidarysime tik savo kūrybine valia.** Tad kodėl mūsų tautinės kultūros koncepcijoje turi užimti tokią plačią vietą ar net vyrauti tarptautinis pradas? Kokių principų šandien paremti tarptautiniai santykiai? Do ut es – jei tu man duodi, tai ir iš manęs gauni. Viena tauta kitai nei kelių nenutiesia, nei miestų nepastato, o jei ir pastato, tai už tatau reikia mokėti su nuošimčiais. Tiesa, galima nusižiūrėti, kaip miestas pastatytas kitur ir paskum panašiai statyti savo krašte. Tai bus vadinamas kultūrinis bendradarbiavimas, bet toks bendradarbiavimas anai tautai nekainuoja nė cento, o antra vertus, jai tatau ir naudinga, nes tuo pasireiškia jos kultūrinė ekspansija. Žodžiu, tautų bendradarbiavimas beveik išimtinai yra egoistinio pobūdžio: jei bendradarbiaujama, tai reiškia, kad abiem pusėms iš to yra naudos. Jei tos naudos nėra, faktiškai nėra ir bendradarbiavimo. Antra vertus, kol tas bendradarbiavimas yra platoniško pobūdžio, tol už jį nieko nereikia mokėti, bet ligi tik jis susiduria su medžiaginiaisiais reikalais, reikia mokėti pinigą.

Tiesa, yra tarptautinių kultūrinio bei socialinio bendradarbiavimo formų, yra tarptautinių organizacijų, siekiančių vienokių ar kitokių tikslų, yra tarptautinių įstaigų, kurios naudingos visoms tautoms, bet jas išlaiko jose dalyvaujančios tautos, kitaip sakant, jos jas pasamdo tarptautinei tarnybai, ir jose dalyvaujančiai tautai tos įstaigos yra tiek naudingos, kiek ji savo pajėgomis gali pasinaudoti jų patarnavimais. **Joks tarptautinis bendradarbiavimas tautos kultūrinio bei socialinio pajėgumo nepadidins, jei ji pati neįstengs jo padidinti.** Tad ir čia tenka atsisąžinti į tautiškumą, o ne į tarptautiškumą.

Pagaliau reikia atsisąžinti ir nuo tos legendos, kad kitos tautos dirbančios viso pasaulio gerovei. Kiekviena tauta dirba tik savo gerovei, kuo mažiausiai skaudindama sau galvą kitų tautų reikalais. Paimkime, kad ir išradimus pramonės srityje. Kiekviena pramoninga šalis turi savo pramoninių paslapčių, kurias ji pati eksploatuoja, nė kiek nesirūpindama paskelbti jas viešai, kad naujais išradimais galėtų pasinaudoti ir kitos tautos. Žinoma, išradimas gali būti naudingas visam pasauliui. Bet visų pirma jis naudingas tai tautai, kuri jį išrado, nes jį eksploatuodama, ji gauna pinigą. Tuo būdu tautos, tobulindamos gamybos procesą, toli gražu, nevadovaujasi kažin kokiais altruistiniais tikslais, bet visų pirma turi galvoje savo pačių ekonominius interesus. Tai yra, be abejo, egoistinis ir materialistinis nusistatymas, tačiau niekas joms nedaro priekaištų, kad jos nedirbančios „viso pasaulio gerovei“, o juo mažiau tokios tautos plaka pačios save už tai, kad jų akiratis yra labai „parapijiškas“...

Tad ar ne metas būtų galų gale ir mums mesti į šalį visą tą tradicinio dosnumo balastą, niekam nereikalingą kilniaširdiškumą bei maniją rūpintis „pasaulio reikalais“, ir ar ne laikas būtų imti galvoti tik apie savuosius reikalus? Tegul „pasaulis“ rūpinasi savo reikalais, o mes rūpinkimės savaisiais. Mūsų humaniškumo niekam nereikia, - be abejo, išskyrus tuos atvejus, kada kalbama apie labdarybę.

Sutraukiant, kas čia buvo pasakyta, reikia pabrėžti, kad mums tenka dar labiau kaip lig šiol susirūpinti tautiškumo minties išvalymu nuo visokių internacionalinių užsimojimų, jos didesniu sulietuvinimu. Lietuviškas nacionalizmas privalo būti švarus nuo visokių svetimų priemaišų. Ekskluzyvistinis dėmesio sutelkimas į lietuviškus reikalus yra tautos bei valstybės gyvybinių reikalų padiktuota būtinybė. Ar mes tokį savo nusistatymą pavadinsime tautiniu egoizmu, nacionalizmu, ar kaip kitaip, tas dalykas esmės nekeičia. Svarbiausias dalykas yra tas, kad mes ta prasme apsispręstume be jokių rezervų ir svyravimų. Neužtenka išpažinti tautiškumo teoriją: kai tautiškumas pasidarys mūsų kasdienių žygių diriguotojas, tuomet mes pajusime tvirtesnę tautos egzistencijos pagrindą. Mes išeiname iš savųjų reikalų ir be jokių vingių grįžtame į savuosius reikalus. Šia mintimi pagrįstas tautinis auklėjimas apkarpytų lietuviško charakterio „humaniškumą“ ir padarytų jį labiau susitelkusį ties savaisiais reikalais. Mes ilgą laiką buvome maitinami tos minties, kad reikia vengti kraštutinių. **Bet kaip patriotizmo, taip ir nacionalizmo srityje jokio drungnumo, jokio „pusiaukelio“ negali būti.** Ne tik svetimųjų pavyzdžiai, bet ir ypač mūsų pačių gyvybiniai interesai šiuo klausimu iškelia būtiną revizijos reikalą. Ir ne tik revizijos, bet ir akcijos. Nacionalizmo baimė iš lietuviškos galvosenos turi būti be jokių svyravimų išbraukta. Lietuviško nacionalizmo supratimo ribos dar nėra pasiektos. Dar ne visa lietuviško nacionalizmo psichologinė erdvė yra užpildyta grynų lietuviškos minties. Dar čia yra daug tuštumų ir nukrypimų. Tai minčiai pailiustruoti kiek plačiau stabtelėsime ties vienu kitu pavyzdžiu. Paimsime mūsų bažnyčios, - tos tokį didelį vaidmenį vaidinusios ir tebevaidinančios mūsų

tautiniame gyvenime institucijos, - pavyzdį, kuris rodo, kaip kartais dar bijome nacionalistinės dvasios akcentavimo.

2. Bežiūrint į Romą nepastebėta Lietuvos...

Kas iš lietuvių, apsilankiusių Vilniuje, nebus užsukęs į šv. Mikalojaus bažnyčią? Ir kas nebus grožėjęsis toje bažnyčioje pastatyto dailininko Rapolo Jakimavičiaus darbo Vytauto Didžiojo paminklu? Kiek man teko matyti šio Lietuvos valdovo biustą, šv. Mikalojaus bažnyčioje atrodo „karališkiausias“, kitaip sakant, geriausiai išreiškias Vytauto dvasios pobūdį. Paminklas pastatytas nišoje, kurioje matyta balta juosta apvestos Vytauto Didžiojo laikų Lietuvos imperijos ribos. Be to, prieš nišą yra pastatytas užtvaras, kuriame meniškai įpinti du kardai, primeną Didžiojo Magistro atsiųstus kardus Vytautui ir Jogailai prieš Griunvaldo mūšį.

Ir nė vieno lietuvio nepiktina faktas, kad šio didžiojo Lietuvos valdovo paminklas pastatytas bažnyčioje, nors, kaip žinome, šis valstybės vyras nelabai varžėsi religiniais varžtais, kai jam reikėjo politinių tikslų siekti. Lankytojiui net į galvą neateina mintis reikšti kokį nusistebėjimą, piktintis ir klausti: kaip šis vyras čia pateko?! Lietuviai Vytauto Didžiojo paminklas bažnyčioje yra toks pat natūralus dalykas, kaip, sakysime, kokio šventojo paveikslas, relikvija ir pan. **Pastačius Vytauto Didžiojo paminklą, šv. Mikalojaus bažnyčia pasidarė dar patrauklesnė, pasakyčiau, gyvenimiškesnė, kaip pirma buvo, nes iš šio mūsų didžiosios praeities simbolio dvelkia istorinė tikrovė.** Jei maldininkas, žvilgterėjęs į Vytauto Didžiojo paminklą, atsimins savo tautos praeitį, tai dangaus akyse nuo to jo malda nenukentės.

Pasivaikščioję po kitas Vilniaus bažnyčias, galima sakyti, kiekvienoje jų rasime paminklų, relikvijų, paveikslų, siejančių jas su gyvenimu, su senesnių arba naujesnių laikų istorija. Rasime karalių statulų ir paveikslų, rasime kūrinių, vaizduojančių vieną ar kitą praeities epizodą, rasime istorinių palaikų ir t. t. Sakysime, Vilniaus Katedroje prie didžiojo altoriaus kabo to paties Vytauto Didžiojo paveikslas (Vytauto paveikslas yra ir Trakų bažnyčioje). Kai kur tautinio motyvo pabrėžimas nueina net iki kraštutinumų. Pavyzdžiui, toje pačioje Vilniaus Katedroje, šv. Kazimiero koplyčioje yra to šventojo karstas o prie jo pritaisti du balti ereliai... Ir beveik kiekvienoje Vilniaus bažnyčioje rasi kokį dalyką, kuris riša ją su vietos ir platesnio masto tolesniais ar artimesniais istoriniais atsiminimais; kitaip sakant, istorinei tikrovei durys į bažnyčią nėra sandariai uždarytos: priešingai, ta tikrovė mielai įsileidžiama, nes ir tautinis gyvenimas gali turėti šventų dalykų, kurie labai darniai papildė religines šventenybes.

Man nemaža teko lankyti Italijos ir Prancūzijos bažnyčių. Vaizdas tas pats: Vakarų bažnyčių vidaus įrengimas visada vienokiais ar kitokiais paminklais surišamas su gyvenimu. Sakysime, **daugelyje Prancūzijos bažnyčių sienose yra įmūrytos mūrinės lentos su vardais tų, kurie iš tos apylinkės žuvo per Didįjį karą. Ar tie vardai tautai nėra šventas dalykas? Ir ar jie nesuriša gyvųjų su mirusiais ir tautos su religija? Ar daug kuo skiriasi šventųjų ir žuvusių dėl tėvynės kultas?** Žodžiu, Vakaruose bažnyčių vidaus aplinkumą stengiamasi nudažyti tautinėmis nuotaikomis. Religija pasilieka ta pati, tačiau ji sutautinama ta prasme, kad, puošiant bažnyčias, nepasitenkinama šventųjų šablonais arba „grynai“ religiniais motyvais, bet įnešama į jų dekoravimą ir gyvenimiško elemento, kuris kalba ir tautiniam maldininko jausmui. Kitaip sakant, religinės abstrakcijos kaip ir nukeliamos nuo savo aukštų pjedestalų ir per tautinio elemento užakcentavimą labiau susiejamos su krašto gyvenimu.

Kaip šiuo atžvilgiu atrodo mūsų bažnyčios? Ar daug jų papuošimuose rasime lietuviškos dvasios? Ar bent kurioje Lietuvos bažnyčioje rasime Vyti? Ar daug kur mūsų bažnyčiose rasime vaizduojantį Lietuvos praeitį paveikslą, kokio didžio kunigaikščio paminklą? Kuri mūsų bažnyčia įsirašė sienose savo apylinkėje žuvusių dėl laisvės karių vardus? Tiesa, lentos su žuvusiųjų dėl laisvės vardais jau imamos kalti ir mūsų bažnyčiose, bet tai atsitinka pirmą kartą mūsų istorijoje, t. y. tada, kai kitos tautos šį brangų tautinį papuošimą jau seniai praktikuoja. Tautinės, lietuviškos dvasios į bažnyčios vidaus aplinkumą įnešimo požiūriu mūsų bažnyčių net negalima lyginti su kitų tautų bažnyčiomis. Didelį daugumą mūsų bažnyčių perkėlę į kitą kraštą, ir nežinosi, kad tai yra lietuviška

bažnyčia; o pamėgink į atkelti į kitą kraštą prancūzišką, itališką ar lenkišką bažnyčią: tuojau atskirsi, kad ji yra „svetimšalė“.

Keistas dalykas: **mes turėjome didelę tautinio atgimimo gadynę, - jau nekalbant apie tolesnę praeitį, tačiau tie milžiniški tautos sąjūdžiai kažin kaip praslinko pro bažnyčios sienas, nepatekdami į vidų.** Juo labiau nuostabu, kad tuose sąjūdžiuose veikliai dalyvavo ir patys dvasininkai ir juos laimino. Ir vis dėlto bažnyčiose ramiai pasiliko stovėti ant savo pjedestalo tik šventieji, bet neduota vietos tų sąjūdžių didvyriams arba jų veiklos epizodams atžymėti. Kad nors tų šventųjų tarpe būtų daugiau lietuvių: bet ir tie visi svetimtaučiai...

Svetimtaučių šventųjų statulos ir paveikslai ne tik lietuviui tautiniam jausmui nieko nesako, bet per ilgesnį laiką, per ilgą žiūrėjimą, jie ir jo religiniam nusiteikimui pasidaro nebylės būtybės. Žodžiu, mūsų bažnyčių aplinkuma yra svetima, abstraktiška ir vienašališka. Nėra joje tautinės šilumos.

Galimas dalykas, kad mūsų bažnyčių statytojai turėjo tikslą Dievo namus taip išpuošti, kad žmogus į juos įėjęs būtų pakeltas į aukštesias tikėjimo sferas. Ir galimas dalykas, kad anais laikais, kada dar religinis jausmas buvo stipresnis, kaip šandien, ir kada lietuviui buvo svarbu tik religija, bet ne tauta, galimas dalykas, sakau, kad tada lietuvis savo bažnyčios aplinka buvo visiškai patenkintas. Bet šandien, kada šalia religinės sąmonės gaivališkai reiškiasi ir tautinė sąmonė, kada ir bažnyčia tokį didelį vaidmenį vaidina valstybės ir tautos gyvenime, tokia vienašališka mūsų bažnyčių nuotaika lietuviui patenkinti negali. O gal mūsų bažnyčios taip grynai religiniais motyvais buvo puošiamos dėl to, kad apie tautinį motyvą nebuvo pagalvota, kitaip sakant, užmiršta? O gal lietuviškas puritanizmas ar drovumas neleido šalia šv. Jurgio statulos pastatyti Vytauto Didžiojo atvaizdo? Priešaučių gali būti daug ir visokių, bet viena aišku: bežiūrint į Romą, nepastebėta Lietuvos...

Jei taip iš tikrųjų atsitiko, tai jau labai pribrendęs laikas atkreipti dėmesį pagaliau ir į Lietuvą. Čia mūsų keliamas reikalas turi ir savo ideologinį pamušalą. Šandien žmogus turi du tikėjimus: religinį ir tautinį. Kuris jų stovi pirmoje vietoje, nėra jokios prasmės čia užsiiminėti tuščiomis klasifikacijomis; gal čia užtektų tik tiek pastebėti, kad tautinis jausmas daug kam šandien yra stipresnis už religinę būseną. Bet sakau, tai nėra esminis klausimas: **mūsų nagrinėjamam klausimui svarbu, kad lietuvis, šandien nuėjęs į bažnyčią, rastų joje ne tik religinių, bet ir tautinių simbolių.** Ir to reikalaujamas jis yra logiškas. Didžiuosius tautinio atgimimo kovotojus mes vadiname savo tautos pranašais, žuvusius dėl Lietuvos laisvės vadiname tautos karžygiais. Tautinio bei valstybinio prisikėlimo istorijoje jie yra savo rūšies šventieji, kuriems mes skiriame tam tikrą kultą ne tik savo širdyse, bet ir išorinėmis apeigomis. Paskendę kasdieniniuose reikaluose, mes mažai galvojame apie Dievą ir tautinį atgimimą, tačiau, atėję į bažnyčią, mes norėtumėme dvasiškai pabendrauti ne tik su šventaisiais, bet ir su mūsų tautos didvyriais: apmastyti ne tik kurio šventojo gyvenimą, bet ir susikaupti ties kokiu svarbesniu praeities įvykiu. Kai religinį jausmą papildė tautinis jausmas, tuomet ir malda pasidaro nuoširdesnė. O pagaliau, jei kas nebemoka ar nenori melstis, tai tas, turėdamas prieš akis tautinius simbolius, pamąstys apie tautos kelius, jos nuveiktus garbingus žygius, jos ateitį ir t. t. Jei ne vienu, tai kitu atžvilgiu bažnyčia vis bus naudinga ir patraukli. Lietuvis, atėjęs į bažnyčią, nori jaustis „kaip namie“, o ne kaip staiga pasodintas dažniausiai jam svetimoje visų šventųjų kompanijoje. Jis nori, kad bažnyčia prabiltų pagaliau ir į jo tautinį jausmą, o ne vien maitintų tik šventųjų kalbą.

Man gali pasakyti: kaipgi, vadinasi, į bažnyčią reikia įsileisti didžiuosius kunigaikščius, Basanavičius, Valančius, Maironius, Vaižgantas, Juozapavičius, Lukšius ir daugybę kitų! Aš atsakyčiau: aišku! **Jie yra mūsų tautinio gyvenimo didvyriai, atseit, šventieji, ir jie jokiai bažnyčiai gėdos negali padaryti.** Pagaliau, yra daugybė ir kitų vardų, susijusių su vietos gyvenimu. Kitą kartą kuklus kuo nors siaurioje apylinkėje pasižymėjęs vardas yra artimesnis tos apylinkės gyventojų širdžiai, kaip kad visai tautai nusipelnusio vyro vardas. Sakysime, kad ir žuvusiųjų dėl nepriklausomybės vardai: kiekvienoje parapijoje jie yra labai brangintini. Ir kur apie tuos vardus jaunoji karta gali sužinoti? Jie nepalaidoti parapijos kapinėse: jų kapai išblaškyti Lietuvos ir ne Lietuvos žemėse. Kaip jaunimas gali apie juos sužinoti? Geriausiai jis galės sužinoti bažnyčioje.

Lietuvoje yra labai gražių ir brangių bažnyčių, bet, deja, jose nieko nėra lietuviška: nei pačiame papuošimo stiliuje, nei tematikoje. Reikia ir šiuo atžvilgiu **atsižvelgti į istorinę ir šių dienų tikrovę, reikia, pagaliau, nusikratyti baime tautinio elemento ir lietuviškos dvasios mūsų bažnyčiose. Lietuvos bažnyčių dekoravimo dirvoje 500 metų šovimas pro lietuvišką tikrovę mums, kaip tautai, garbės nedaro. Reikia mūsų bažnyčias nukelti nuo padebesių ir pastatyti ant lietuviškos žemės.** Tai bus naudinga pačiai bažnyčiai, tautai ir lietuvybei. Tegul niekas nebando teisintis, kad tai negalima: jei kitoms tautoms galima, tai ir mums turi būti galima. Jei bažnyčioje galima prancūziška, itališka ar lenkiška aplinkuma, tai turi būti galima ir lietuviška. Šiuo atveju reikia pasisukti griežtu vingiu ir mūsų bažnyčių aplinkumą sunacionalinti. Tegul ta aplinkuma, pagaliau, įgauna lietuvišką veidą. Kažin koks beveidis abstraktiškumas lietuviškos širdies netraukia. Šiandienėse Lietuvos bažnyčiose lietuviai jaučiasi svetimas. O reikia bažnyčios aplinkumą taip sulietuvinti, kad ji jam pasidarytų sava, kad ji bylotų ne tik į jo religinį jausmą, bet ir į jo tautinę sąmonę. Tautiškumo baimė lietuviškos bažnyčios pagražinime turi išnykti. Lietuviška bažnyčia, be lietuviškos aplinkos yra nesusipratimas.

3. Dėl tautinės tematikos mūsų bažnyčiose

Kas čia buvo pasakyta apie mūsų bažnyčių išorinę aplinką, tą patį galima pasakyti ir apie lietuviško apaštalavimo turinį.

Iš dvasininkų tarpo kartais tenka išgirsti balsų, kad jei šandie mūsų jaunimo ir aplamai visuomenės moralinės stovis nesąs pakankamas, tai tuo esanti kalta valstybė. Bažnyčia, kuri, rodos, tiesiog yra pašaukta rūpintis tautos dorovingumu ir imtis už tai atsakomybę, nekaltinama; kitaip sakant, už tautos nedorovingumą bažnyčią stengiamasi pateisinti valstybės sąskaita.

Toks klausimo pastatymas nėra teisingas. Savaimė suprantama, kad valstybė turi rūpintis savo piliečių dorove, bet ši jos prievolė yra viena iš daugelio prievolių, kurių ji turi pasiėmusi piliečių atžvilgiu, o bažnyčiai tautos dorovinis auklėjimas yra pati svarbioji prievolė. Šioje srityje jos žodis, ypač darbas, turi būti lemiamas. **Čia jos autoriteto niekas neginčija, ji turi laisvas rankas veikti, čia tenka jai pasiimti ir atsakomybę.** Per visą nepriklausomybės laikotarpį mūsų bažnyčiai niekas nekliudė varyti tautoje apaštalavimo darbo: priešingai, tas darbas buvo visokeriopai remiamas ir palaikomas. Ir todėl šandie tvirtinti, kad dėl dorovės nusmukimo esanti kalta valstybė – reiškia tik prisipažinti, kad mūsų bažnyčia nepajėgia sėkmingai kovoti su moraliniu pakrikimu, kad jos darbo metodai, matyt, yra pasenėję ir nebeatitinka šių laikų dvasios.

Tikrai, šandie mūsų visuomenės doroviniame gyvenime pastebima nemaža iškrypimų ir pakrikimo. Tai mato kiekvienas visuomeninių reiškinių stebėtojas, tai mato ir mūsų dvasininkija. Per pamokslus ji labai dažnai ta blogybe nusiskundžia; katalikiškoji spauda taip pat tą klasimą nuolat kelia. Mūsuose per daug yra girtuokliavimo, muštynių, tinginiavimo, ištvirkavimo, šeimos pakrikimo ir t. t. Šios visos negerovės demoralizuojausiai veikia jaunimą. Bet, bažnyčiai, be abejo, svarbu ne tik dorovinis nupuolimas, bet ir aplamai religinis atšalimas, kuris šandie labai plačiai pasireiškia. **Kiekvienas bešališkas dvasininkijos atstovas šandie pripažins, kad bažnyčios tuštėja, o ne pilnėja. Tautos „nutikybėja“ plačių mastu, religinis abejingumas net ir pačių bažnyčios tarnų akyse pasidarė „natūralus dalykas“.** Kodėl taip atsitiko? Juk seniau Lietuva buvo vadinama „šventąja“, ir jos bažnyčios lūžte lūžo nuo besimeldžiančiųjų. Kodėl Lietuva, seniau nešiojusi šventosios vardą, šandie nuo bažnyčios nusigręžia? Šis klausimas yra aktualus ne tik tiems, kurie yra tiesiog suinteresuoti bažnyčios tauravimu, bet ir eiliniam visuomenės veikėjui, kuris taip pat negali žiūrėti abejingai į mūsų tautoje pasireiškiantį dorovinį pakrikimą.

Jei šandie visuomenėje dorovinio pakrikimo yra per daug, tai dėl to nėra jokio reikalo kaltinti valstybę, bet tos negerovės reikia ieškoti pačios bažnyčios darbo metoduose. Laikai per paskutinį dvidešimtmetį iš pagrindų pasikeitė, o mūsų bažnyčia nepajudėjo nė iš vietos. Palyginus su tuo, kas buvo Lietuvoje prieš 20 metų, šandie viskas pasidarė nauja: nauja galvosena, nauji papročiai, naujas gyvenimo būdas. O kas nauja mūsų bažnyčioje? Aukščiau pasakyta, kad mūsų bažnyčios išorinis vaizdas pasenėjęs ir atsilikęs nuo naujosios Lietuvos gyvenimo. **Kalbant apie mūsų bažnyčios apaštalavimą, reikia pasakyti tą patį: jis yra pasenėjęs, sustingusios rutinos,**

visiškai nesistengias suvokti naujų laikų dvasios. Bažnyčia iš savo esmės yra konservatyvi; ji, be abejo, negali vaikučiai madi, tačiau, norėdama išlikti gyva ir nenustoti įtakos gyvenimui, konservatyvizmo ji negali paversti dogma. Jos turinys, jos dogmos iš savo prigimties yra konservatyvios, tačiau jų skleidimo metodai, kitaip sakant, apaštalavimo kelias visada bus sėkmingesnis tada, kada bus lankstus, kada mokės susiorientuoti naujųjų laikų reikalavimuose.

Mūsų bažnyčios apaštalavimas tebevaromas iš inercijos, kuriai pradžia davė nelietuviška dvasininkija. Mes žinome, kad po krikšto Lietuvoje išgalėjo lenkų dvasininkija, kuri atėjo į Lietuvą ne apaštalauti, bet lenkinti. Yra jos „nuopelnas“, kad Lietuvoje ilgą laiką tikėta, jog Dievas lietuviškai nemokas, o tesuprantantis tik lenkiškai... Vadinas, Lietuvoje ne lenkų dvasininkija stengėsi prisiderinti prie tikinčiojo, t. y. lietuvio, kaip kad buvo daroma kituose apkrikštytuose kraštuose, bet reikalavo, kad tikintysis prisiderintų prie dvasininkijos. Lietuvis, norėdamas tapti geru kataliku, turėjo atsižadėti net ir savo tautybės. Lenkų dvasininkai pirma sulenkino Dievą, kad paskum galėtų sulenkinti lietuvių tautą. Kitaip sakant, lietuviui buvo pastatytos totalinės sąlygos, kad galėtų patekti į dangų: atsisakyk nuo savo kalbos ir tautybės ir pasidaryk lenku. Taip ciniškai, turbūt, nebuvo žalojame nė vienos kitos tautos siela.

Tai sakydamas, aš noriu pažymėti, kad ilgą laiką Lietuvoje dvasininkija buvo labai išdidi, labai poniška: ne ji ėjo pas „chlopa“ lengvinti gyvenimo, bet „chlopas“ turėjo ateiti pas ją ir atsiklaupęs ant kelio maldauti, kad jam suteiktų vieną ar kitą dangišką malonę. Ta dvasininkija skelbė ne Dievo meilę, bet Dievo baimę. Lietuvis Dievo labai bijojo, kaip lygiai bijojo ir jo vietininkų žemėje – kunigų. Išstisus šimtmečius dvasininkijos ir tikinčiųjų santykiai Lietuvoje buvo pagrįsti ne artimo meilės, bet išdidumo, dvasininkijos paniekos „chlopui“ ir šio vergiško garbinimo dvasininkijos. Tikintysis lietuvis turėjo prisiimti visas prievoles tikybos ir juos traktuoti iš aukšto, nuolat grasinti jiems pragaro baisybėmis ir Dievo rustybe, o svarbiausia nutautinti. Trumpai sakant, tai buvo vergų ir ponų santykiai, bet tokių ponų, kurie net ir savo pomirtinį gyvenimą laikė savo rankose.

Aišku, nepriklausomoje Lietuvoje santykiai tarp tikinčiųjų ir dvasininkijos pasikeitė, tačiau tuose santykiuose pasiliko tas momentas, kad **bažnyčia vis dar tebelaukia, kad visuomenė eitų į ją, vis dar neįsisąmonindama tos minties, kad ir bažnyčiai kartais reikia ateiti pas tikintįjį.** Bažnyčia vis dar tebemano, kad tikintįjį prie bažnyčios galima palaikyti senomis priemonėmis. Galėti, žinoma, gal ir galima, bet kažin ar bažnyčiai yra sveika, kad tas palaikymas pasidaro grynai formalus. Kol tikintysis bijojo pragaro, tol bažnyčiai nebuvo sunku ganyti kaimenę, bet šandie, kai jo pragaro kančios nebebaugina, ar bažnyčiai nekyla didelis uždavinys paieškoti kitokių būdų lietuvių religinei sąmonei gaidinti?

O tos naujos dvasios ir naujų laikų mūsų dvasininkijai kaip tik trūksta. Dar ir šandie dažnai gali išgirsti iš sakyklos žodžių apie pragaro baisybes, apie tos buveinės aukštą temperatūrą ir apie tai, kaip negailestingi velniai pilsto smalą į nusidėjėlių vidurius... Kai tuos žodžius sakydavo lenkas dvasininkas prieš šimtą, o gal ir mažiau metų, tai tatau buvo suprantama ir padarydavo efektą. Žmogelis skubėdavo išmukti slebizavoti lenkiškai, kad galėtų permaldauti „lenkišką“ Dievą, kad jis jam nesiųstų po mirties pragaro bausmės. Kitaip sakant, gasdinimas pragaro kančiomis buvo ne kas kita, kaip gera priemonė varyti lietuvius į lenkišką bučių. Bet kodėl ši priemonė dar šandie kai kurių lietuvių dvasininkų tebevarojama, tai tikrai nesuprantama. Moralinio efekto tie gasdinimai nebegali padaryti jokio: pamokslai panašiomis temomis gali sukelti nebent šypseną arba geriausiu atveju snaudulį. O vis dėlto jie tebevaromi tiesiog iš inercijos, visiškai nepagalvojus, kad šandie lietuvių nei pragaro baisybėmis nebeįbauginsi, kaip, be abejo, nebetiki ir tie, kurie juos tebekartoja...

Arba jei pasiklausysime ir šiaip pamokslų, kur pragaro dvasios paliekamos ramybėje, ką ten mes išgirsime? Senus, šimtą kartų kartotus dalykus, kurie tikinčiajam spėjo gerokai nusibosti. Klausantis tokių pamokslų, nenoromis ateina į galvą klausimas: **ar tik pamokslininkas nelaiko savo klausytojų praėjusio amžiaus iškasenomis? Argi jau taip sunku suprasti, kad rutina ir snauduliu dvelkiančių Dievo žodžiu nieko neįtikinsi ir moralinio pakrikimo nesulaikysi?** Yra teisingas pasakymas: kas nežengia su gyvenimu, tas žengia atgal. Kovoje su moraliniu pakrikimu gali padėti tik gyvas, atnaujintas ir naujoms gyvenimo sąlygoms pritaikintas Dievo žodis. Mūsų bažnyčia daro pagrindinę klaidą, manydama, kad gyvenimas visą laiką turi derintis prie jos...

Antra vertus, apaštalavimas nėra vien tik pamokslininkavimas ir kasdienių pareigų atlikimas bažnyčios sienose. Kristaus apaštalai nesėdėjo bažnyčiose ir nelaukė, kol žmonės ateis pas juos ieškoti sielos išganymo: jie patys ėjo žmones skelbti tiesos žodžio. Savo veikloje jie stengėsi prisiderinti prie visokių tautų ir prie visokių luomų. Jie skelbė gyvą Dievo žodį ir gyvu pavyzdžiu rodė, kaip žmogus turi gyventi. Jų apaštalavimas buvo ne teorinis, bet praktinis, jų skelbiamas žodis buvo ne abstrakcija, bet glaudžiai susietas su gyvenimo tikrove ir laiko dvasia. Tikrasis apaštalavimas kitokio kelio ir nežino. Jei šandie mes turime pagrindo nusiskusti, kad mūsų tautoje per daug įsigali dorovinis pakrikimas, tai pirmose eilėse kovai su ta blogybe tenka stovėti mūsų bažnyčiai. Ji yra pašaukta rauti kukalių iš rugių, jos reikalas yra ieškoti kelių ir priemonių tai negerovei stabdyti, ji imasi atsakomybę už tautos moralinį švarumą, žodžiu, ji yra pašaukta apaštalauti lietuvių tautoje. Kartoju, valstybei šis reikalas taip pat negali nerūpėti, bet pirmų pirmiausia tai turi rūpėti bažnyčiai.

Kiekvienoje tautoje bažnyčios uždavinys yra skelbti Dievo žodį, bet, reikia pasakyti, visur tas žodis, nors iš pagrindų pasilieka tas pats, yra skelbiamas kitokiomis, tautinėmis formomis. Bažnyčia stengiasi prisiderinti prie tautos būdo, psichologijos, papročių, istorinių tradicijų ir t. t. Kitaip sakant, **katalikų bažnyčia, pasilikdama tarptautinę instituciją, vis dėlto daugeliu atžvilgiu pasidaro tautinė organizacija.** Kiek yra sutautusi, kitaip sakant, sulietuvėjusi mūsų bažnyčia? Tur būt, mažiausiai iš visų pasauly esančių bažnyčių. Mūsų bažnyčių papuošimas yra šabloniškai tarptautinis, o jos skelbiamas Dievo žodis savo forma taip pat tebėra abstraktiškai tarptautinis, nieko bendro neturįs nei su lietuvių psichologija nei šių dienų mūsų lietuvišku gyvenimu. Be to, kaip aukščiau pastebėjau, jis yra smarkiai nuo to gyvenimo atsilikęs. Mūsų bažnyčia, atrodo, daro visas pastangas, kad su tauta nesusilietų, kad išlaikytų tam tikrą nuo jos atstumą, kaip ji sakosi, nori būti „antvalstybinė“, nes šiais laikais valstybės ir tautos sąvokos yra pasidarę tas pats dalykas. Mūsų bažnyčia savo veikloje ir siekimuose, akcentuodama tarptautinį momentą, negali glaudžiau susiliesti su tautos kūnu bei jos aspiracijomis. Dėl to ir kova su tautos moraliniu pakrikimu jai darosi nebepakeliamą našta. Ji jaučia savo tragediją, ji jaučia, kad tarp jos ir tautos griovys vis didėja, bet, užuot paieškojusi tikrųjų šio liūdno reiškinio priežasčių, ji mėgina suversti kaltę kitiems.

Suglaudus, kas čia buvo pasakyta, tenka apsisistoti ties šiomis išvadomis: **mūsų bažnyčiai reikia reformos, reikia pagaliau atsisakyti nuo „poniškųjų“ bažnyčios tradicijų, kurias mums paliko lenkų dvasininkija ir imti kurti grynai tautines, lietuviškas bažnyčios tradicijas.** Jei bažnyčia nori būti tautai naudinga institucija – jei ji nori atlikti savo pašaukimą, t. y., vesti tautą dorovės keliu, jai reikia išsiauklėti naują lietuvių kunigo tipą, jai reikia sukurti naują lietuviško apaštalavimo formą. Šią paprastą tiesą kitų tautų bažnyčios seniai suprato ir seniai eina tautiniu keliu. Mūsų bažnyčia negali turėti Romos ar kurios kitos politikos: ji tegali turėti tik lietuvišką politiką ir lietuvišką formą, žinoma, jei ji nori būti kūrybinis veiksnys mūsų tautos ir valstybės gyvenime.

Kitais žodžiais, ir šiuo atveju pasireiškia kažin kokia tautinės formos ir turinio baimė, nes lietuviško nacionalizmo gairės nėra nukeltos iki reikalingų ir galimų ribų. Sunacionalinus apaštalavimo metodus, mūsų bažnyčiai atsiverstų plati ir dėkinga darbo dirva.

4. Lietuviško nacionalizmo erdvės

Mes čia stengėmės išaiškinti tą mintį, jog dėl to, kad mes nebuvo pakankamai tvirti nacionalistai, t. y. neišpažinome ekskliuzyvistinio tautinio egoizmo pasaulėžiūros, tai lengvai pasiduodavome svetimoms sugestijoms, kartais labai skaudžiai pakenkdami savo pačių interesams. Daugeliu atžvilgiu taip buvo galvota senovėje, daugeliu atžvilgiu ir šandie taip tebegalvojama. Nacionalizmo baimė šandie dar pasireiškia mūsų jaunimo auklėjime, mūsų bažnyčių papuošime ir aplamai lietuviškame galvoje. Atrodo, kad mes vis dar negalime nusikratyti pašaliniais, mums svetimais moraliniais autoritetais, kurie kadaise, tiesa, mūsų gyvenimą rikiavo, bet kurie šandie nebeturi jokios galios. Būna ir taip, kad mes neišnaudojame iki galo tų teisių, kurios mums priklauso. Kitaip sakant, lietuviško nacionalizmo erdvėse dar yra spragų kurios laukia užpildomos.

Dabar žvilgtelėkime aplamai į lietuviško nacionalizmo raidą per nepriklausomybės laikotarpį ir į tuos uždavinius, kurie jo laukia artimiausioje ateityje.

Lietuvos valstybinis gyvenimas per paskutinį dvidešimtmetį rutuliojosi po Klaipėdos ir Vilniaus ženklų. Iki Klaipėdos netekimo mūsų tautos žvilgsnis buvo nukreiptas į pajūrio švyturį, o šandien jis yra sutelktas į Gedimino kalną. Mūsų tautos visos aspiracijos per nepriklausomybės laikotarpį svyravo tarp šių dvejų miestų. Dėl jų mums teko daugiausia džiaugsmo ir tragiškiausių momentų pergyventi.

Šiuose lietuvių tautos būsenos bangavimuose brendė lietuviškas nacionalizmas. Klaipėdos ir Vilniaus problemos buvo nelyginant du milžiniški rezervuarai, iš kurių lietuviškas nacionalizmas sėmėsi sau jėgų gręsti. **Ir jei mes palyginame du istorinius momentus, būtent, lietuvių įžengimą į Klaipėdą 1923 m. sausio 15 d. ir mūsų įžengimą į Vilnių 1939 m. spalio 28 d., tai mes galime maždaug išmatuoti tą kelią, kurį lietuvių nacionalinis susipratimas yra nužengęs.** Jei tada mes dar silpnai pasitikėjome savo tautiniu bei valstybiniu pajėgumu, tai 1939 m., įžengdami į Vilnių, mes jau turėjome savo tautinės valstybės išbaigtą koncepciją; o tautinis susipratimas, kuris, tiesa, dar tebėra brandimo stadijoje, bet kuris vis dėlto jau šandien yra tiek sustiprėjęs, kad mes jaučiamės turį pakankamai jėgų stoti į kovą su bet kokių svetimu nacionalizmu. Jei į Klaipėdą mesėjome su tam tikru svyravimu ir abejojimu, ar pavyks tvirtai įsmeigti nors istoriškai ir lietuviškame, bet vis dėlto kitų kultūrų sluoksnių užklotame pajūryje lietuvišką vėliavą, tai ant Gedimino kalno tą vėliavą mes iškėlėme patyrusia, nebesvyruojančia ir neabejojančia ranka.

Sostinės atgavimas lietuviškam nacionalizmui davė naują impulsą ir naujų jėgų. Tiesa, kiekviena tauta didžiuosius politinius laimėjimus pergyvena su dideliu dvasios pakilimu, bet tie laimėjimai jų tautiniam susipratimui neduoda to, ką jie duoda tautoms, kurių tautinis susipratimas tebėra brandimo stadijoje. Lietuvių tautos nacionalizmui, kuris dar kaip tik tebėra formavimosi būsenoje, politiniai laimėjimai – iš dalies ir pralaimėjimai – yra tie šuoliai, kuriais jis stumiasi pirmyn. Vilniaus atgavimą kiekvienas geras lietuvis pergyveno su džiaugsmu, pajusdamas nacionalinio jausmo ne tik momentinį pakilimą, bet ir jo didesnę subrendimą. Šis laimėjimas lietuviui buvo ne tik išorinė manifestacija, bet ir gilesnis dvasinis susikaupimas, tikrojo sielos šventė. Apskritai, Vilniaus vaidmuo mūsų nacionalinio jausmo brandime per visą nepriklausomybės laikotarpį – nebesiekiant jau gilesnės praeities, – buvo milžiniškas. Galima sakyti, kad kovodami dėl Vilniaus, mes kovojome dėl tautinio susipratimo.

Šandien kyla klausimas: koks bus tolesnis Vilniaus vaidmuo lietuviško nacionalizmo raidoje? Man rodos, kad tas vaidmuo bus lemiamas dėl dviejų priežasčių: visų pirma, atgavus Vilnių, lietuviškas nacionalizmas įgauna tvirtą istorinį pagrindą, kurio stoką jis taip skaudžiai jautė per nepriklausomybės laikotarpį. Čia yra didelis jo laimėjimas. Ateityje lietuvišką nacionalizmą mes galėsime statyti ant tų pačių pagrindų, ant kurių pastatytos senosios mūsų pilys ant Gedimino kalno ir Trakuose. Vilnius pasidarys tolesnio lietuviško nacionalizmo plėtojimosi židinys.

Antra vertus, matyti, kad kova dėl Vilniaus pasibaigė kartu su jo politiniu inkorporavimu į Lietuvos valstybę, būtų didelė ir nedovanotina klaida. Įjungti miestą arba sritį į valstybės organizmą politiškai, ekonomiškai, administraciškai nėra jau toks sunkus dalykas. Visi sunkumai prasideda tada, kai reikia miestą arba sritį į valstybės organizmą įjungti nacionališkai. Iki šio karo buvo manoma, kad naujos srities inkorporavimo klausimą galima išspręsti tik kultūrinės infiltracijos keliu. Tačiau šis karas davė ir kitokią šios problemos sprendimą. Sakysime, lenkiškiausias miestas Gdynia per savaitę kitą pasidarė vokiškiausias miestas. Vokiečiai šį labai painų klausimą išsprendė grynai mechaniniu būdu: vienus gyventojus iškėlė, kitus atkėlė. Vadinasi, šandien teritorinis inkorporavimas tautiniu požiūriu gali būti sprendžiamas trejopu būdu: kultūriniu įsisunkimu – tai yra moralinis klausimo išsprendimas, gyventojų perkėlimu – mechaninis sprendimas ir, pagaliau, abiejų būdų pavartojimu.

Nežiūrint į tai, koks būdas būtų pavartotas sprendžiant Vilniaus ir Vilniaus krašto nacionalinio inkorporavimo problemą, kovos išvengti nebus galima. Šiuo atžvilgiu netenka turėti jokių iliuzijų. Čia tai pastebime ne dėl to, kad tai kovai teiktume ypatingos reikšmės – šandien Vilniaus reikalų valdžios yra mūsų rankose – čia šandien apie tai kalbame dėl to, kad **norime pabrėžti tą mintį, jog Gedimino miestas, kurį mes inkorporuosime į Lietuvos valstybę nacionališkai, dar kurį laiką pasilieka kovotojiško lietuviško nacionalizmo skatintojas ir įkvėpėjas.**

Žodžiu, lietuviško nacionalizmo tolesnio plėtojimosi perspektyvos ir uždaviniai darosi aiškūs. Kaip lietuvių tautinis susipratimas stiprėjo, kovojant dėl sostinės politinio išsivadavimo, taip jis turės ir toliau stiprėti kovojant dėl Vilniaus tautinio išsivadavimo. Vilnius turi būti Lietuvos sostinė ne fiktyvi, bet reali. Iš jos tautinė kultūra ir lietuviškas nacionalizmas turės spinduliuoti ne simboliškai, bet gyvenimiškai.

Čia ir tenka susidoroti su lietuviško nacionalizmo erdvės klausimu, kuris lig šiol nors ir nebuvo griežtai formuluotas, bet kuris visą laiką buvo labai aktualus. **Lietuviškas nacionalizmas, be abejo, negali sutikti su tuo faktu, kad šalia jo atsirastų kitas nacionalizmas, kuris nesiderintų su bendromis Lietuvos valstybės bei lietuvių tautos politinėmis, kultūrinėmis ir tautinėmis aspiracijomis, o gal dar joms ir priešintųsi.** Nacionalizmas nemėgsta savo ribose svetimų tautinių oazių, kurios kenkia jo vieningumui. Kitaip sakant, kiekviena valdančioji tauta stengiasi išgalėti savo geografinėje erdvėje ne tik politiškai, ekonomiškai ir kultūriškai, bet ir tautiškai. Tautinį išigalėjimą reikia suprasti ta prasme, kad jis nukreipia savo pastangas į kovą su svetimų tautybių jos ribose esančiais kolektyvais, eventualiai galinčiais kenkti visam tautos organizmui. Nacionalizmas savo tautinėje erdvėje nori viešpatauti be konkurencijos. Tiems veiksniams, kurie tam jo palinkimui mėgina priešintis, jis skelbia bekompromisinę kovą, kurios išeitis negali kelti jokių abejonių. Aukščiau esu pastebėjęs, kad nors lietuviškas nacionalizmas dar yra jaunas, tačiau jam netrūksta nei veržlumo, nei lankstumo, nei, pagaliau, išmintingo takto, kuris ypač reikalingas šandie, kada jam tenka susidurti su naujais uždaviniais. Šandie jis yra kovotojiškiau nusiteikęs kaip bet kada. **Jis veržiasi į kovą, nes žino, kad kovos dėl brangiausio tautos idealo – sostinės – sutautinimo ir jaučia, kad čia jam reikės įtempti visas savo jėgas. Bekovojant bręsta jėgos.** Ir nėra abejonės, kad lietuviškas nacionalizmas tą kovą laimės ir išeis iš jos dar labiau sustiprėjęs.

Bet čia reikia pareikšti ir tam tikros baimės, kad nevykę ir niekam nereikalingi sentimentai lietuviško nacionalizmo normalaus plėtojimosi neišmuštų iš kelio arba bent nesudarytų kliūčių, kurios atitolintų jo laimėjimo valandą. Šiuo atveju nacionalizmas glaudžiai susisieja su tautos būdu bei sentimentais. Todėl sveikam, tvirtam nacionalizmui tarpti yra labai pavojingi tie žmonės, kurie vakar prieš kruvinai įžeidinėjami ir su purvais maišomi, šandie, linksmi šypsodamiesi, tiesia jam ranką ir sako, kad viskas užmiršta. Gal būt tai yra krikščioniška moralė, bet nieku būdu tai nėra nei tautinė, nei valstybinė moralė. Ne kas kitas, o lietuviškas nuolaidumas ir atlaidumas pražudė senovės Lietuvos imperiją. Argi ir šandie dar kartą norima pakartoti anų laikų nedovanotiną klaidą? **Mes čia nenorime skelbti nei šovinizmo nei kraštutinio, nuogo nacionalizmo, tačiau turime pasakyti, kad mūsų nuolaidumą ir atlaidumą kiti palaikys mūsų silpnybe, o gal dar ir mūsų ištižimu, turime pabrėžti, kad lietuvių tauta niekada negali pamiršti ir atleisti jai lenkų padarytų kruvinų ir moralinių skriaudų, kad jei mes praeitį užmiršime, tai, pirmai progai pasitaikius, lenkai pasistengs ją mums vėl žiauriai smūgiais priminti.**

Pastebėtina, kad iš jaunosios kartos tokių „atlaiduolių“ nepasitaiko: atlaidumo dvasių skleidžia vienas kitas senesnės kartos atstovas. Šis atlaidumo sentimentas, galbūt, apleičiamas yra charakteringas lietuviškam būdui, bet šiuo atveju, atrodo, daugiausia tebeveikia tos „požeminės“ kultūrinės ar kokios kitos simpatijos, kuriomis anais laikais lenkai taip mokėdavo apnarplioti lietuvių protą ir jausmus. Jei tuo „palikimu“ gyvena vienas kitas asmuo, tai dar maža bėdos, **bet kai tą asmeninį palikimą norima primesti visai tautai, tai čia reikia pasakyti griežtai – ne! Ir šis „ne“ nėra kokios asmeninės neapykantos lenkų tautai išdava, bet tai yra tautinės bei valstybinės savisaugos instinkto padiktuotas pasipriešinimas, kurio teisingumas yra pagrįstas realiais faktais, užfiksuotais tolesnės ir ne taip tolimos mūsų santykių su lenkais raidos.** Todėl šandie šis klausimas taip atsistoja: jei lietuvių tauta nori gyventi, tai privalo turėti labai gerą atmintį! Jei ji pasidarys užuomarša, tai ji dar kartą pakartos istorinę klaidą, kurios niekas nebegalės ištaisyti.

Šis momentas yra be galo svarbus lietuviško nacionalizmo tolesnei raidai. Kas siūlo užmiršti praeitį, tas siūlo suduoti, galbūt, lemiamą smūgį lietuviškam nacionalizmui. Kodėl? Todėl, kad iš tų jausmų, kuriuos lietuvių tautai sukeia lenkų jai padarytos skriaudos, lietuviškas nacionalizmas gali semtis sau jėgų ir įkvėpimo tolesnei kovai ir tolesniam savo brendimui. Tuo būdu gali būti nuosekliai tęsiami tie mūsų sentimentai, kuriuos mes susidarėme apie buvusį savo pietų kaimyną iš ilgų šimtmečių santykių su juo.

Taigi, yra labai svarbu pašalinti iš kelio tuos veiksnius, kurie galėtų stabdyti lietuviško nacionalizmo vystymąsi. Lietuviška galvosena ir jausena turi būti išvalyta nuo bet kurių „duobių“, kurios galėtų trukdyti lietuviško nacionalizmo tvirtą ir normalų žengimą pirmyn. Šiandie, sprendžiant, iš kai kurių viešumoje pasigirstančių balsų bei analizuojant kai kuriuos viešojo gyvenimo reiškinius, kartais susidaro įspūdis, kaip anksčiau pastebėjau, kad **mes lyg ir bijome nueiti iki kraštutinių nacionalistinio galvojimo bei pasielgimo ribų**. Mes norime užimti visą mūsų krašto ekonominę ir tautinę erdvę, tačiau mes kartais sulėtiname žingsnius tada, kai reikia imtis paskutinių priemonių. Dažnai mes tokį sumanymą norime realizuoti šimtu nuošimčiu, o žiūrėk, realizuojame tik 80%. Atrodo, lyg kad kas paskutinį momentą sulaikytų mūsų ranką nuo per daug radikalaus mosto. Tad ir nacionalizmo sąvokos supratimą mes esame linkę priimti su tam tikrais „rezervais“. Mes sakome: taip, mes esame geri lietuviai ir patriotai, bet nesame egoistiškai nusistatę nacionalistai (šio žodžio mes apskritai kažin kodėl vengiame!), kurie tik žiūrėtų savo tautos reikalų ir neduotų gyventi kitoms tautybėms. Prieš tokį galvojimą, žinoma, nieko negalima pasakyti: tikrai lietuviai negali norėti skriaudų kitoms jos ribose gyvenančioms tautybėms, bet nesusipratimas prasideda toje vietoje, kai mes kartais neišnaudojame visu šimtu nuošimčių ir tų užsimojimų, kuriuos mes skiriame patys sau. Žinoma, čia nereikia perdėti: šiandie jau tiek mes esame tautiškai susipratę ir subrendę, kad lietuviškas reikalas visada yra gerbiamas, bet taip pat yra aišku, kad dar daug kur galima toliau nukelti gaires nacionalizmo link ir, kad jos, be abejo, bus nukeltos.

Taigi, atgaudami sostinę valstybei, mes atgavome istorinį pagrindą lietuviškam nacionalizmui. Nėra abejonės, kad prasidedančioje naujoje kovos fazėje dėl Vilniaus atlietuvinimo lietuviškas nacionalizmas sušvis naujomis spalvomis. Netenka abejoti ir tuo, kad jis pasireikš ne tik tiesioginėje kovoje, bet ir visame tautos kultūriniame gyvenime, ekonominėje srityje bei jaunimo auklėjimo dirvoje, nes nacionalizmas nėra sausa nuo tikrovės atplyšusi abstrakcija, o yra gyva ir gyvenimiška koncepcija, apimanti tiek atskiro individo, tiek visos tautos kolektyvo nusiteikimus. **Šie nusiteikimai lietuvių tautai yra reikalingi ne tam, kad ji įsikalbėtų sau nerealius, įvairiomis manijomis pagrįstus siekumus, bet tam, kad galėtų realizuoti konkrečius, iš lietuviškos tikrovės išplaukiančius uždavinius.**

Lietuviško nacionalizmo erdvės klausimas, be abejo, nėra naujas klausimas; jis gimė kartu su tautinio atgimimo pradžia. Iš pradžios jo ribos buvo labai siauros, bet jos nuolat plito. Tas plėtimasis ypač smarkiai prasidėjo nepriklausomybę atgavus. Atgavus sostinę, prasideda šio proceso naujas etapas, kurį išgyvenus, galbūt, lietuviškas nacionalizmas pasieks savo subrendimo amžių. Aišku, jis negalės įsitvirtinti visoje lietuviškoje geografinėje erdvėje, nes ji dar neapima visų lietuvių gyvenamų sričių, bet ten, kur galės reikštis jo įtaka, turės viešpatauti be jokios konkurencijos. Kultūrinis nacionalizmas, ekonominis nacionalizmas, tautinis nacionalizmas, - tai yra keliai, kuriais tauta turi žygiuoti į garbingą rytą.

LIETUVIŲ TAUTOS GENIJUS

1. Praeityje

Kaip senovės Lietuva valdėsi ir gyveno? Kaip ji išėjo į istorijos areną? Kaip pelkėse skendėjanti ir giriose pasislėpusi tauta staiga iškilo ir pasiekė didžiosios europinės valstybės galybės? Ir kodėl neilgai žibėjusi jos žvaigždė užgeso? Ar aiškiai jau buvo suvaidinę jiems skirtą vaidmenį, ar jie dar nebuvo tinkamai pasiruošę vykdyti savo pašaukimo? Kaip mes išsilaikėme keletą amžių beteisiai, savo bajorijos išdavikiškai apleisti ir draskomi iš visų pusių priešų? Ir kaip, pagaliau, įvyko tas stebuklas, kad po penkių šimtmečių persekiojimo, niekinimo ir visokios priespaudos lietuvių tauta vėl pabudo, griežtai pareikalavo savo pamintų teisių ir parodė gaivališką norą gyventi?

Lietuvos praeitis turi daug paslapčių, kurių, galbūt, niekad os neatspėsime. **Ji pilna didingų užsimojimų ir staigių kritimų, sklidina gilaus tragizmo, nepabaigtų sakyti žodžių, pusiaukelyje sustingusių mostų ir kartu**

triumfalinių žygių, didybės ir imperinės dvasios. Lietuvos istorija yra priešybių istorija. Atrodo, kad ji buvo kuriama didžiausio įkvėpimo ir didžiausio dvasios nuopolio momentais.

Kaip ko kaitrios dienos, saulei nusileidus, vakaruose dar ilgai raudonuoja dangus, apšviestas jau nematomo dangaus kūno spindulių, mūsų istorijos tolimame akiratyje praeitis tebespinduliuoja žaižaruojančiomis spalvomis ir niekados nenustos spinduliuavusi. Ne be reikalo tiek daug rašytojų ieškojo įkvėpimo Lietuvos praeityje, ne be reikalo aušrininkai sėmėsi iš jos jėgų žadinti tautai iš miego, ne be reikalo ir mes ieškome ten pavyzdžių ir įkvėpimo naujai Lietuvai statyti. Mes visi jaučiame savo praeities didybę ir galybę. Mes grįžtame ir visada grįšime prie to neišsemiamo, mus gaivinančio, įkvepiančio ir šildančio židinio. Kažin ar rasime pasaulyje tautą, kurios gyvenime praeitis būtų suvaidinusi tokį milžinišką vaidmenį, kaip lietuvių tautos gyvenime? Jei mes nebūtume turėję didžiulės praeities, vargu ar mes bebūtume įstengę prisikelti iš karsto, kuriame mus rūpestingai stengėsi užkišti vakarykščiai Lietuvos duobkasiai. Jausdami užpakalyje Mindaugų, Gediminų, Kęstučių, Vytautų galybės dvasią, mes naujaisiais laikais drąsiai griebėmės ginklo, kad vėl galėtume tapti šeimininkais toje žemėje, kuri aplaistyta mūsų prosenelių kraujo ir iš kurios jos didieji valdovai diktavo savo valią ne vienai kaimyninei tautai...

Lietuvos istorija yra kryžkelės istorija. Lietuvoje grūmėsi priešingi kaimyninių valstybių interesai ir įtakos. Į Lietuvą ir iš Lietuvos ėjo keliai į Vakarus, Rytus ir Pietus. Per Lietuvos žemę Vakarai veržėsi į Rytus, Rytai čia kovojo su Pietumis, Pietūs su Rytai ir Vakaraus. Žodžiu, Lietuva buvo arena, kurioje susidurdavo įvairūs priešingi skersvėjai. Kol kaimyninių tautų interesų bei įtakų sferos nebuvo susilietusios, tol Lietuva galėjo ramiai medžioti ir kopinėti medų savo giriose, bet tas idiliškas gyvenimas turėjo pasibaigti, kai į jos sienas ėmė belstis kitos tautos. Lietuva tada arba turėjo likti pasyvi ir leisti sutripiama kitų tautų, arba ji turėjo pakelti kumštį ir kiekvienam į jos žemę ir laisvę besikesinančiam kaimynui duoti tinkamą atsakymą. Ji pasirinko antrą kelią. Besigrumdama su kaimyninėmis valstybėmis, Lietuva susitiprėjo ir labai išplėtė savo sienas. Dėl geografinės padėties Lietuvos istorija tiek daug turi vingių ir netikėtumų. Mums šiandien tenka stebėtis, kiek lietuvių tautos valstybiniam genijui reikėjo turėti lankstumo, kad jaunas Lietuvos valstybės laivas visą laiką kovodamas nesudūžtų, bet nuolat stiprėdamas plauktų pirmyn per šią Europos neramią vietą.

Geografinė Lietuvos padėtis apsprendžia arba bent paaiškina jos valstybės formavimąsi bei plėtojimąsi. Nup 1200 m. iki Vytauto Didžiojo mirties, t. y. iki 1430 m., Lietuvos valstybės galybės kreivė nuolat kilo ir Vytauto Didžiojo laikais ji pasiekė aukščiausio taško. Per tą pustrėčio šimto metų lietuvių tautos valstybinis genijus subrendo ir pasiekė savo apogiejiaus. **Rodosi, kad lietuvių tautą tuo metu yra apėmęs gaivališkas noras kurti, kovoti, siekti galybės, viešpatauti.** Pirmą kartą išėjusi į istorijos areną lietuvių tauta savo karinio genijaus veržlumu per trumpą laiką išsikovojo sau garbingą vietą. Pustrėčio šimto metų lietuvių tauta dega kūrybine ugnimi. Ir per tą laiką nuveikiami titaniški darbai. Vytauto Didžiojo imperija tam geriausias įrodymas. Lietuvių tauta eikvojosi ne tik karo lauke, bet ir daug kur kitur. Ji be atodairos dalina kaimynams kunigaikščių bei karalių dinastijas, duoda jiems valstybės vyrus, kviečiasi svetimtaučius ir dalina jiems privilegijas ir t. t. Nedidelė, palyginti, etnografinė Lietuva nukariauja daug didesnes tautas ir diktuoja joms valią. Ji tai galėjo padaryti tik savo karinio ir diplomatinio genijaus dėka. Tiesa, ne visi užsimojimai buvo įvykdyti – aš aukščiau pastebėjau, kad daugelis žygių turėjo sustoti pusiaukelėje, bet ir tai, kas buvo padaryta, yra pakankamas lietuvių tautos genijaus gaivališkumo bei galingumo ženklas.

Bet toje lietuviško valstybinio ir karinio genijaus milžiniškoje ekspansijoje glūdėjo ir jo pražūtis. Lietuvių tauta per tą pustrėčio šimtmečio eikvojo savo jėgas be jokio saiko ir kontrolės. Ji per greit pasidarė galinga, kad būtų sugebėjusi savo galybę vertinti ir ją išsaugoti. Aš kitoje šios knygos vietoje (Tautinės kultūros problema) esu kalbėjęs apie priežastis, kurios Lietuvos imperiją privedė prie žlugimo; čia tiek pridursiu, kad **didžiųjų kunigaikščių Lietuvą galėjo išsaugoti tik be galo atsargi ir apdairi jos valdovų politika.** O kadangi tokios politikos nebuvo, kadangi buvo nusigręžta nuo vienintelio lietuvišką imperiją jungusio principo, būtent nuo lietuviško valstybingumo, tai išsitęsęs milžinas nuo jūrų iki jūrų turėjo imti negaluoti, o paskum ir visiškai subyrėti. Po Vytauto Didžiojo mirties lietuvių tautos valstybinis genijus ima rodyti nuovargio ženklą, nes Lietuvos valdovai vis daugiau dėmesio ima kreipti nebe į savo, bet svetimą valstybę, įsiskverbėlių dvasia vis labiau ima

dvelkti Lietuvos valstybėje, paraližuodama jos organizmą ir kreipdama mūsų valstybės vagą į Lenkijos valstybės vėžes. Lietuvių tauta, nusigręžus nuo jos vadovaujančiam sluoksniui, vėl kažin kaip susitelkia, susikuprina, jos genijus iš galingo milžino pasidaro raukšlėtu veidu senelis. Atrodo, kad lietuvių tautą išsvargino jos didybė, ir ji iš kunigaikščių rūmų vėl ilgam laikui sugrįžo į paprastą lūšnelę pailsėti...

Taip truko iki „Aušros“ gadynės. XIX šimtmečio pabaigoje lietuvių tautos genijus po penkių šimtų metų vėl pakėlė galvą ir išėjo į istorijos areną, **tik ši kartą jis buvo apsiginklavęs nebe kardu, bet plunksna, ir jo žvilgsnis buvo nukreiptas nebe į tolimų žemių užkariavimą, bet pirmų pirmiausia į įsistiprinimą savo tėvų žemėje.** Lietuvių tauta neberodė ginklo galybės, bet ji parodė ne mažesnę dvasios galybę: sutraukti nelaisvės pančiams reikėjo ne mažiau valios ir ryžtumo, kaip barškinti kardais į Maskvos sienas arba plukdyti žirgus Juodojoje jūroje.

Atgavusi nepriklausomybę, lietuvių tauta, tačiau, negalėjo tinkamai išplėsti savo kūrybinės galios, nes neturėjo savo natūralios ir istorinės atramos, būtent, Vilniaus. Per porą dešimtmečių lietuvių tautos kūrybinė valia buvo panaši į paukštį su palaužtais sparnais: jis nori pakilti, bet negali. Tiesa, mes dirbome, tačiau negalėjome nusikratyti nemalonių jausmų, tartum mes statytume namą ne ant tvirto pamato. **Neturint Vilniaus, lietuvių tautos kūrybinis genijus negalėjo kaip reikiant išsiklestėti.** Tik atgavus sostinę, atsiskleidė palankios perspektyvos lietuvių tautos kūrybinei galiai pasireikšti ir kultūrinėje dirvoje duoti tokių vaisių, kaip kad anais senais laikais ji davė lietuviško valstybingumo ekspansijos lauke.

2. Baltasis Raitelis į ateitį

Kalbėti kas bus už šimto metų, reiškia pranašauti, bet kalbėti apie netolimą ateitį, reiškia susidaryti jau konkretų, siektiną planą. O turėjimas plano jau yra ateities numatymas ir jos rikiavimas pagal tam tikrą idealą.

Koks gi bus netolimos ateities Lietuvos vaizdas? Jei neįvyks joks kataklizmas, Lietuva netolimoje ateityje, be abejo, pasidarys tokia pat kultūringa valstybė, kaip ir kitos jos didumo valstybės. Ji bus išraižyta gerais keliais, geležinkeliais ir orinio susisiekimo linijomis. Paupiais ji pasistatydins galingas elektros stotis, kurios visam krašui teiks šviesą ir energiją. Susitvarkys miestai, kuriuose klestės pramonė ir amatai ir kuriuose turės vyrauti lietuviškas elementas. Medinis kaimas nyks, o jo vietoje augs raudonais stogais mūrinė Lietuva. Žemės ūkis mechanizuosis, nes vis nauji ūkininkui statomi uždaviniai pareikalaus ir naujų darbo metodų, o, antra vertus, žemės apdirbimo mechanizavimo vis labiau reikalaus darbo jėgų stoka. Vandens susisiekimas žymiai sustiprės ir pagerės, nes upės bus sureguliuotos. Visas kraštas apsiraizgys tankiu pradžios mokyklų, specialinių, ypač kaimui skiriamų, mokyklų, Tautos Namų ir kitokių kultūrinių židinių tinklu. **Atgavus Vilnių, ypač turės pražįsti tautinė kultūra: literatūra, tapyba, teatras, architektūra, Lietuvos istorija, tikiybinių sąjūdžių istorija ir t. t.** Lietuvos jaunimo auklėjimas vis labiau bus kreipiamas nacionalistine linkme, ir jo pasaulėžiūra bei charakteris bus vis labiau sudidinamas.

Šiandie kiekvienas lietuvis Lietuvos ateitį įsivaizduoja taip, kaip čia keliais bruožais ji pavaizduota. Šios realios perspektyvos su pranašavimu nieko bendro neturi, nes daugelis iš aukščiau paminėtų darbų jau pradėti vykdyti, o kiti turi užuomazgą. Apie ką mes šandie kalbame ir svajojame po metų kitų, be abejo, taps kūnu. Tai yra tik laiko klausimas.

Bet apskritai, ar yra prasmės kalbėti apie ateitį? Kam kalbėti apie rytojų, jei šių dienų tikrovė knibždėte knibžda nagrinėtinų ir sprestinų klausimų? Taip statyti klausimą būtų netikslu, nes ateities vaizdas, galbūt, ir iš tikrųjų yra svarbus veiksnys kultūrinei pažangai skatinti. Galvojimas apie ateitį yra didelis akstinas kūrybiniam darbui tiek paskiram žmogui, tiek visai tautai. Ateitis yra viltis, ji yra troškimas geresnio gyvenimo. Mes galime nežinoti, kas mūsų laukia ateityje, bet mes negalime netrokšti geresnės ateities. Jei iš mūsų smegenų kas išbrauktų sugebėjimą galvoti apie ateitį, mes nustotume bet kokio noro gyventi. Dabartis didele dalimi yra ateities padaras. Apie ką svajojo mūsų tėvai, šandie yra įvykęs faktas. Jei jie nebūtų svajoję, jei jie nebūtų mokėję „sapnuoti“, ar mes šandie turėtume tai, ką turime?

Todėl kalbėti apie mūsų tautos ateitį nėra bergždžias dalykas. Ateities vizijos mums gali duoti daug įkvėpimo tai atečiai kurti konkrečiu būdu, t. y. vykdyti ką esame užsibrėžę. Gyvenimo tikrovė mus moko, kad realizuoti užsimojimai dažniausiai nustoja savo žavesio, tas tiesa, tačiau be ateities poezijos, be ateities kartais ir moglotų, bet vis dėlto gražių vizijų žmogus neišsiverčia. **Mums reikia, kad mus kūrybos kelyje stumtų pirmyn ne tik praeities garbingi žygiai, bet mums reikia, kad ir trauktų mus pirmyn gražesnės ateities troškimas. Norinčiai taurauti ir žengti pirmyn tautai reikia turėti troškimą troškimų. Istorija moko, kad jei tauta nieko netrokšta, ji žūva. Tautos gyvybės laidas glūdi jos nuolatinėje pažangoje. Jei tauta nesistengs kitoms tautoms užbėgti už akių, ji visada pasiliks jų užpakalyje, jei ji netroks turėti daugiau, kaip turi, ji amžinai pasiliks elgeta, jei ji nenorės šiandie išvaryti gilesnės vagos, kaip vakar, ji niekad nesusilauks geresnio derliaus. Kaip nėra žmogaus, taip nėra tautos, kuri laimėtų, neišmokusi norėti laimėti.** Jei tautos raumenys ir smegenys nebraškės nuo pastangų, ji bus panaši į keleivį, kuris nori keliauti, nejudėdamas iš vietos. Žygiuojanti tauta gali išpažinti tik polėkių troškimo filosofiją, nes tik polėkio kūrybiniame apsvaigime glūdi gyvenimo prasmė ir, pridursime, Lietuvos išganymas. Žygiuojanti tauta turi išpažinti geležinės valios kultą ir darbo meilę, nes tik ant prakaito aplaistyto kelio išdygsta ir išsiskleidžia puikūs kultūros žiedai.

Po penkių šimtmečių trūkusios nakties Baltasis Raitelis, tartum išgirdęs naujo Geležinio Vilko balsą, vėl išnirio iš debesų. Jis vėl laisvas skrieja per Lietuvos žemę. Lietuviškas Vytis yra lietuvių tautos genijaus simbolis. Jo veržlus šuolis mums iškalingai primena: nuolat pirmyn! Lietuvių tauta visais amžiais, kada tik ji buvo laisva, entuziastiškai tą šūkį vykdė. Ji visuomet buvo žygiuojanti tauta. Imperijos laikais Baltasis Raitelis lietuvių tautą buvo nuvedęs iki Juodųjų Jūrų. Šis legendos vertas žygis mums, ano metų karžygių dvasios paveldėtojams, nenustos bylojęs apie lietuvių tautos kūrybinės galios veržlumą. Senovės Lietuvos karaliai ir didieji kunigaikščiai rodo mums kelią, kaip mes turime dirbti, kad Lietuva tarnautų ir kad jos vardas kitų tautų būtų tariamas su pagarba.

Baltasis raitelis skrieja per Lietuvos klonius, miestus ir kalnus. Jis moja artojai greičiau ir gilesnę varyti vagą, jis ragina šviesuolį spartinti kūrybinį žingsnį, jis skatina jaunimą vis tvirčiau mylėti savo tėvynę ir jai savo jauną energiją aukoti. Visiems, visiems lietuviams Baltasis Raitelis rodo su koku veržlumu ir energija reikia dirbti šiandie, kada Lietuva yra pradėjusi naują gadynę.

Baltasis Raitelis, skriedamas per Lietuvos klonius, miestus ir sodybas mums visiems moja į vieningą darbą, į milžinišką, lietuvišką talką, kuri ant senovės šimtmečių pilių pamatų pastatytą naujosios Lietuvos modernų kūną. Turi išnykti sąvokos senoji Lietuva ir naujoji Lietuva: turi palikti tik viena tūkstančius metų gyvenusį ir su pasitikėjimu žengiantį į garbingą ateitį Lietuvą. Baltasis Raitelis atskriejo iš amžių gilumos ir veržliu šuoliu jis turi skristi į amžių gilumą, nuolat mums rodydamas Lietuvos gerovės, didybės ir garbės kelią...

